БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ЁШ ЛЕНИНЧИ

Газета 1925 йил 8 февралдан чиқа бошлаган

1990 йил
1 август
Чоршанба
№ 143 (13.579).
Баҳоси 3 тийин.

• ЎЗБЕКИСТОН ЛКЁИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИНИНГ БОШ НАШРИ •

Долзарб мавзу

«ФАҚАТ БИР ЁҚАДАН БОШ ЧИҚАРИБ, ТИНЧЛИК ЎРНАТИШ МУМКИН»

Бу сўзларни бир қирғиз оқсоқоли, уруш ва меҳнат ветерани С. Рисбоев Ўзбекистон зиёлилари билан учрашувларнинг бирида айтди. Ўзбек зиёлилари Қирғизистон ССРда уч кун бўлдилар. Гап Ўш вилоятидаги фожиали воқеалар чоғида юзага келган муаммоларнинг тугунини қандай ечиш ҳақида борди.

Чунки асрлар мобайнида бир-бири билан қўшни яшаган, бир дарёдан сув ичган, қондошлик ришталари, тили ва дини билан бирлашган икки халқнинг ўзигина бир ёқадан бош чиқариб аҳиллик билан иш тутса, хунрезликни тўхтатиш, бегуноҳ одамларнинг азоб-уқубатларига барҳам бериш мумкин. Бунинг учун бир тўхтаб олиш керак, деди доно қария, бир-биримизнинг кўзимизга тик қарайлик, биродаркушлик бемаъни эканлигини тушунайлик ва рўй берган аҳволдан чиқиш йўлларини баҳамжиҳат излайлик.

Ўзбекистон илмий ва ижодкор зиёлиларининг Қирғизистонга сафар қилишидан мақсад ўзларининг эски дўстлари билан учрашиш, меҳнат жамоаларида бўлиш, одамларнинг Ўш вилоятидаги воқеаларга муносабатини иложи борича тўлароқ ва атрофлича ойдинлаштириб олиш эди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти М. С. Салоҳиддинов бошчилик қилган делегацияни Қирғизистонга келган куни КПСС Марказий Қўмитаси Сиёсий бюросининг аъзоси, Қирғизистон Компартияси Марказий Қўмитасининг биринчи котиби, жумҳурият Олий Шўросининг Раиси А. М. Масалиев қабул қилди.

— Даҳшатли, кўз кўриб, қулоқ эшитмаган воқеа бўлди, биродарлар бир-бирига қўл кўтарди, — деди у, бўлиб ўтган ошкора суҳбатда, — ҳозир Ўш вилоятидаги аҳвол барқарорлашмоқда. Барча саноат корхоналари, транспорт, савдо корхоналари ишламоқда. Қочоқларни ўз уйига қайтариш учун кўп иш қилинмоқда. Тиклаш ишлари бошлаб юборилди, вайрон қилинган ва ёқиб юборилган уйлар ўрнига янгилари қурилмоқда... Совуқ кунлар бошлангунича бошпанасиз қолганларнинг ҳаммасини уй-жой билан таъминлаш зарур.

Йўл қўйилган, жумладан, кадрлар сиёсатидаги хатоларимизни тузатишга ҳаракат қилаяпмиз. Ўзбек биродарларимиз ўз маданияти, анъанаси, тилини тўлақонли равишда ривожлантириш имкониятига эга бўлишлари, ҳеч бир соҳада ўзларини камситилган ҳисобламасликлари учун барча шарт-шароитларни яратиш зарур. Ўш педагогика институтида ўзбек тили ва адабиёти факультети очилади.

— Жумҳуриятларимиз ўртасидаги муносабатларга келганда, — деб таъкидлади шундан сўнг А. М. Масалиев, — Ўрта Осиё жумҳуриятлари ва Қозоғистон раҳбарларининг яқинда бўлган учрашувида белгилаб берилган қоидаларга асосланиш керак. Биз Олмаотада тенг асосда ҳамкорлик тўғрисида, халқларимиз фаровонлиги йўлида иқтисодиётни, биргаликдаги фаолиятимизни мувофиқлаштириш хусусида келишиб олдик. Минтақамиз имкониятларини биргаликда куч-ғайрат сарфлаб излашимиз ва ундан самарали фойдаланишимиз, минтақа халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашимиз керак.

Ўзбекистон вакиллари Қирғизистон Компартияси Марказий Қўмитаси, жумҳурият ҳукумати, Ўш вилоятининг раҳбарияти жабрланганлар дучор бўлган моддий йўқотишларнинг ўрнини қоплаш, уларни уй-жой билан таъминлаш учун шошилинч тадбирлар кўрадилар, нормал турмуш кечириш учун барча шарт-шароитларни яратиб берадилар, деб умид билдирдилар.

...1-Май номли Фрунзе тикувчилик бирлашмасида кўп миллат вакиллари меҳнат қилади. Ушбу корхона ходималари миллатига қараб, ҳеч қачон, ҳеч кимни камситмаганликларини айтдилар. Фақат меҳнатгина инсонга баҳо беришнинг асосий омилидир.

— Мен шу фабрикада 14 ёшимдан бери ишлайман, — деди меҳнат ветерани Маҳбуба опа Дадабоева. — Мен ўзбек қизиман, лекин умр бўйи Фрунзеда яшадим, қирғизлар билан туғишгандек бўлиб кетдим. Ўш вилоятида бўлган воқеалар мени жуда қаттиқ ташвишга солмоқда. У ерда қора ниятларини амалга оширганларнинг ҳаммасини топиш ва қилмишига яраша жазолаш керак. Лекин бу ишни фақат қонун бажарсин. Чунки қасд олиш бемаънилик. У фақат қасдма-қасдликка олиб келиши ва бегуноҳ одамларни азоб-уқубатга дучор қилиши мумкин.

— Ўзбекистон корхоналари билан кооперация орқали қалин ҳамкорлик қилаяпмиз, — деди ўз фикрларини ўртоқлашиб корхона бош муҳандиси З. Иброҳимова. — Тошкент, Наманган, Андижондан ипак, газлама оламиз. Шуни ҳам айтишим керакки, жумҳуриятларимиз учун машаққатли бўлган ана шу оғир кунларда ҳам ўзбекистонлик шерикларимиз бир марта ҳам панд беришмади. Ишчилар бирлигининг мустаҳкамлигини ана шунда кўрамиз.

Қирғизистон ССР Фанлар академиясида миллатлараро муносабатлар муаммолари хусусида ошкора ва кескин суҳбат бўлди. Бу ерда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти М. С. Салоҳиддинов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги П. Қ. Ҳабибуллаев, Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси бошқарувининг котиби Тоҳир Малик Ўш вилоятида рўй берган кулфат умумий кулфат эканлигини ва уни биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, бартараф этиш лозимлигини гапирдилар. Зиёлилар, барча меҳнаткашлар жуда мураккаб вазифани — Ўш фожиаси оқибатларини иложи борича тезроқ ва барча кучлар билан ҳал этишлари керак. Бу фожиа муносабатларимиз софлигига путур етказди, одамларнинг қалбига тошдек ўрнашиб қолди.

Ўзбекистон вакиллари Иссиққўл вилоятида бўлдилар. Мазкур курорт ўлкаси Ўш вилоятидан йироқ бўлишига қарамай, бу ерда ҳам фожиали воқеаларнинг оқибатлари сезилиб турибди.

— Биз рўй берган воқеадан жуда ташвишдамиз, — деди Иссиққўл ноҳия оқсоқолларининг Бўзтерак қишлоғида бўлган учрашувида қишлоқ Шўросининг раиси Ш. Садабоев. — Биз қишлоғимизда кийим-кечак йиғдик, олти минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари тўпладик ва уларни Ўш вилоятига юбордик. Айни вақтда ўз элчиларимизга: буларнинг ҳаммасини улар қайси миллатга мансублигидан қатъи назар жабрдийдаларга бўлиб беришларини топширдик.

— Вилоятимизнинг кўпгина шаҳар ва қишлоқларида жабрланганларга ёрдам беришни ҳамма ўз бурчи деб ҳисобламоқда, — деди Иссиққўл вилоят партия қўмитасининг биринчи котиби Ж. Омонбоев. — Ҳозир иссиқ кийимлар, кўрпалар, озиқ-овқат маҳсулотлари ортилган 50 та машина жўнаб кетишга тайёр. Янги уйлар қурилишида ҳам қўлимиздан келганча ёрдам берамиз.

Вилоят раҳбарлари Иссиққўлда Ўзбекистондан келаётган дам олувчилар жуда камайиб кетганлиги учун ташвиш билдирдилар. Маҳаллий бозорларда сабзавот ва мевалар камайиб қолди. Бу ерда қўшни жумҳуриятдан келган дам олувчиларни аввалги йилларда бўлганидек, самимий кутиб оладилар, деб ишонтиришди.

Ўзбекистон илмий ва ижодкор зиёлилари Қирғизистон ССРда бўлган вақтларида кўплаб учрашувлар, айтайлик, шериклар билан норасмий тарзда мулоқотлар ўтказдилар. Ушбу сафар жумҳуриятларимиз расмий муносабатлардан ташқари минглаб инсоний ришталар билан боғланганлигини яна бир бор тасдиқлади.

Ўзбекистон ССР халқ артисти О. Толипов Фрунзе шаҳрида ўзининг курсдоши билан учрашиб қолди. Улар Тошкентда, театр ва рассомлик санъати институтида бирга ўқишган эди. У киши Қирғизистон ССР халқ артисти С. Жумадилов эди. С. Жумадилов ўзбек кинорежиссёрларининг кўпгина фильмларида суратга тушгани ва ҳали ҳам бу ишни давом эттираётганини айтди. Ўзбекистонда чиқадиган «Муштум» ойномаси муҳаррири Н. Аминов билан Қирғизистонда нашр этиладиган «Чалкан» ойномасининг муҳаррири А. Стамов ҳар икки, ижодий жамоа ҳамкорлигининг истиқболларини муҳокама қилишди. Кўп олимлар ва адабиётшунослар ҳам янги алоқаларни ривожлантириш мақсадида бўлишди.

Ўзбекистон ва Қирғизистон зиёлилари мазкур учрашувлар чоғида якдиллик билан чиқарган асосий хулоса шундан иборат: ўз халқимизга улар бошига тушган танг вазиятдан тезроқ чиқиб олишда ёрдам бериш, одамларни муҳолифликнинг бефойда эканига ва ўзаро ёрдамни кучайтириш, икки халқ ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари ҳамда дўстликни ҳар томонлама ривожлантириш, мустаҳкамлаш зарурлигига ишонтириш керак.

Б. ҲАСАНОВ,
ЎзТАГ махсус мухбири.
Тошкент — Фрунзе.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ АҲОЛИСИНИ ИЧИМЛИК СУВ ВА ТАБИИЙ ГАЗ БИЛАН ТАЪМИНЛАШНИ ЯХШИЛАШ ТЎҒРИСИДА

Қишлоқни ижтимоий жиҳатдан обод қилишда юз берган катта қолоқликни бартараф этиш юзасидан амалий чора-тадбирларни бажариш мақсадида республика қишлоқ аҳолисини 1990—1992 йилларда ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш давлат дастурини қабул қилиш зарур деб ҳисоблайман.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети мазкур масала юзасидан тегишли қарор қабул қилсин, қишлоқ аҳолисини марказлаштирилган тарзда сув ва табиий газ билан таъминлашни тубдан кўпайтиришни кўзда тутсин. Кўрсатилган даврда 1,7 миллион қишлоқ аҳолисига водопровод тармоғидан ичимлик сув ва қишлоқдаги 330 мингта уй-жой ҳамда квартирага табиий газ бериш таъминлансин. Шу мақсадда сув билан таъминлаш ишлари ҳажми 3 баравар ва газлаштириш ишлари ҳажми 4 баравар оширилсин.

Совет ва хўжалик идоралари республикада газ ва водопровод тармоқларини қуришга қўшимча моддий техника ресурсларини жалб этиш учун мамлакатнинг бошқа регионлари билан бевосита шартномалар тузишни кенгроқ амалга оширсин, дастурни рўёбга чиқаришда иштирок этаётган меҳнат жамоалари ташаббуси рағбатлантирилсин. Бу ижтимоий дастурни молиявий ва моддий-техникавий ресурслар билан устун даражада таъминлаш юзасидан шароит яратилсин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1991—1993 йиллар давомида ҳар йили январь ойида Ўзбекистон ССР Президентини республика қишлоқ аҳолисини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш дастури қандай бажарилаётганлигидан хабардор қилиб турсин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1990 йил 28 июль.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИ ФАРМОНИГА ШАРҲ

Ўзбекистон ССР Президентининг эълон қилинган фармони жумҳурият қишлоқ аҳолисининг фаровонлигини янада оширишга, унинг ичимлик сув ва табиий газ билан таъминланишини кескин яхшилашга қаратилгандир. Бу жумҳуриятда ижтимоий-иқтисодий турмушни соғломлаштириш стратегиясини амалга оширишда собитқадам ҳаракат ҳисобланади.

Ҳозирги пайтгача 5 миллиондан зиёд қишлоқ аҳолиси тоза ичимлик водопровод сувидан фойдаланиш имкониятидан маҳрум бўлиб, кўп ҳолларда сувни ичиш учун яроқсиз манбалардан олишга мажбурдир.

Қишлоқлардаги уйлар ва квартираларда яшаётган кишиларнинг фақат 18 фоизи табиий газдан фойдаланмоқда. 24 та қишлоқ районига эса табиий газ ҳамон келтирилгани йўқ.

Бу аҳвол қишлоқ аҳолисининг маиший шароитларини ва турмуш тарзини яхшилаш имкониятларини чеклайди, ижтимоий кескинликнинг кучайишига олиб келади.

Дастурга мувофиқ 1990—1992 йилларда бир қанча катта сув олиш иншоотлари ва магистрал сув қувурлари, 16,7 минг километр водопровод тармоғи қуриш мўлжалланмоқда, бу эришилганига нисбатан уч баравар кўпдир. Шу мақсадлар учун пудрат ишлари лимитлари ва тегишли моддий-техника ресурслари билан бирга 1,1 миллиард сўм капитал маблағ ажратиш кўзда тутилмоқда. Ишларнинг бутун мажмуи юзасидан аниқ ижрочилар ва уларни амалга ошириш муддатлари белгиланган.

Қишлоқ водопровод системалари техник ҳолатини яхшилаш мақсадида жумҳурият министрликлари ва идоралари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва вилоят ижроия комитетлари мавжуд водопровод ва канализация иншоотлари ва тармоқларини, маҳаллий сув таъминоти системаларини тўла инвентаризациядан ўтказишлари ва уларнинг нормал ишлаши учун чора-тадбирларни амалга оширишлари зарур.

Ичимлик сув тақчиллиги кучайиб бораётган шароитда катта ҳажмда сувни муҳофаза қилиш ишларини бажариш керак бўлади. Шу муносабат билан катта ерости сувлари тўпланадиган зоналарда хўжалик фаолияти чекланган ҳудудлар белгиланди. Бу зоналарда саноат корхоналарини жойлаштириш, минерал ўғитлар ва заҳарли химикатларни қўллаш устидан қаттиқ назорат ўрнатилади.

Дастурда қишлоқ жойларда уй-жойларни ва бошқа ижтимоий-маданий-маиший объектларни газлаштириш юзасидан ишлар ҳажмини 4 баравар кўпайтириш кўзда тутилмоқда.

1990—1992 йилларда газ қувурларидан — узунлиги 700 километр бўлган юксак босимли шоҳобчалар, автомат газ тақсимлаш станциялари комплекслари, 12,7 минг километр газ тармоқлари қурилади, 330 мингта якка тартибдаги уй-жой ва ижтимоий-маданий-маиший объект газлаштирилади. Бу вазифани амалга ошириш учун 460 миллион сўмдан кўпроқ капитал маблағ ажратилади.

Манфаатдор ташкилотларга 1991—1992 йиллар режаларини тузаётганида ушбу ишлар ҳажмларини кўзда тутиш топширилди.

Жумҳурият ҳудудида жойлашган саноат корхоналарига газ плиталари, қозонлар, сув иситадиган колонкалар, газ тақсимлаш пунктларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш, шунингдек пўлат қувурлар тайёрлашни йўлга қўйиш ва зарур арматура ишлаб чиқаришни кенгайтириш таклиф этилди.

Қишлоқ аҳолисининг ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни баравварлаштириш учун Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва вилоят ижроия комитетларига ҳар бир район бўйича 1990—1992 йилларга мўлжалланган аниқ иш ҳажмлари ва муддатларини ишлаб чиқиш, кейинчалик уларни районларни ижтимоий ва иқтисодий ривожлантириш йиллик режаларига киритиш топширилди.

Қишлоқ аҳолисини марказлаштирилган тарзда сув ва табиий газ билан таъминлаш бошқарув системаси самарадорлигини ошириш учун бир қанча ташкилий чора-тадбирлар кўрилди. Сув билан таъминлаш юзасидан ишларнинг асосий қисмини бажариш зиммасига юкланган жумҳурият яйлов-мелиорация бирлашмаси «Узагрострой» бирлашмаси таркибидан чиқарилди ва Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитетига бўйсундирилди.

Иттифоққа бўйсунадиган «Узбекгаз» бирлашмаси «Средазниигипрогаз» лойиҳалаш институти билан биргаликда жумҳурият ихтиёрига, Ўзбекистон ССР Уй-жой-коммунал хўжалиги министрлиги таркибига ўтказилди, бу эса жумҳуриятда газлаштириш ишларини комплекс ўтказишни таъминлайди.

Жумҳурият қишлоқ аҳолисини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш чора-тадбирларини амалга ошириш долзарб ижтимоий-иқтисодий вазифадир. Совет ва хўжалик идоралари, корхоналар, ташкилотлар, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари қишлоқни ижтимоий ўзгартиришнинг ушбу муҳим муаммоларини ҳал этиш юзасидан ишларни дарҳол авж олдириб юборишлари, ўз амалий фаолиятларида бу ишларни устун йўналиш деб ҳисоблашлари лозим.

АСКАРЛАР ҲУЗУРИГА — МЕҲМОНГА

Совет Армияси сафларида ўз фуқаролик бурчини адо этаётган ўғлидан хушхабар, хат, сурат олиш ота-оналар учун ҳамиша қувончлидир. Аммо барча янгиликларни ҳарбий қисмларда бўлиб, уларнинг фарзандларини ўз кўзи билан кўрган кишилар сўзлаб берса, янада ёқимли.

Фарзандлари Грузия ССРда хизмат қилаётган хўжаободлик кўпгина ота-оналар ана шундай қувончдан баҳраманд бўлдилар. Андижон вилояти шўро, комсомол органлари ва ҳарбий комиссариатларининг вакилларидан иборат бир гуруҳ кишилар Тбилисида бўлишди. Улар Андижон вилояти ноҳиялари ва шаҳарларидан шу йил баҳорида армияга чақирилган 110 нафар йигит хизмат қилаётган ҳарбий қисмда меҳмон бўлдилар.

Андижон вилояти жамоатчилиги вакилларининг командирлар ва сиёсий ходимлар билан самимий учрашуви бўлиб ўтди. Ўзбекистонлик меҳмонлар хизматга янги чақирилган йигитларнинг турмуш шароити, уларнинг ҳарбий-сиёсий таълими қандай аҳволда эканлиги, аскарлар билан офицерлар ўртасидаги ўзаро муносабат билан танишдилар.

Андижонликлар делегациясининг бу ерда бўлиши танишув кечаси билан ниҳоясига етди. Делегация аъзоларининг саволларига командирлар ва Андижондан келиб бу ерда хизмат қилаётган аскар йигитларнинг ўзлари жавоб қайтардилар.

Йигитлар бу ерга келган юртдошларига ўзбекистонликларнинг шарафи ва қадр-қимматини ерга урмаймиз, виждонан ва астойдил хизмат қиламиз, деб ваъда бердилар. Улар меҳмонлар орқали ота-оналари ва ёр-биродарларига хат, суратлар, эсдалик совғалар юбордилар.

Делегация аъзоларининг Грузия ССРда хизмат қилаётган аскар йигитларнинг ота-оналари билан учрашувлари вилоятнинг бошқа ноҳиялари ва шаҳарларида ҳам бўлиб ўтди.

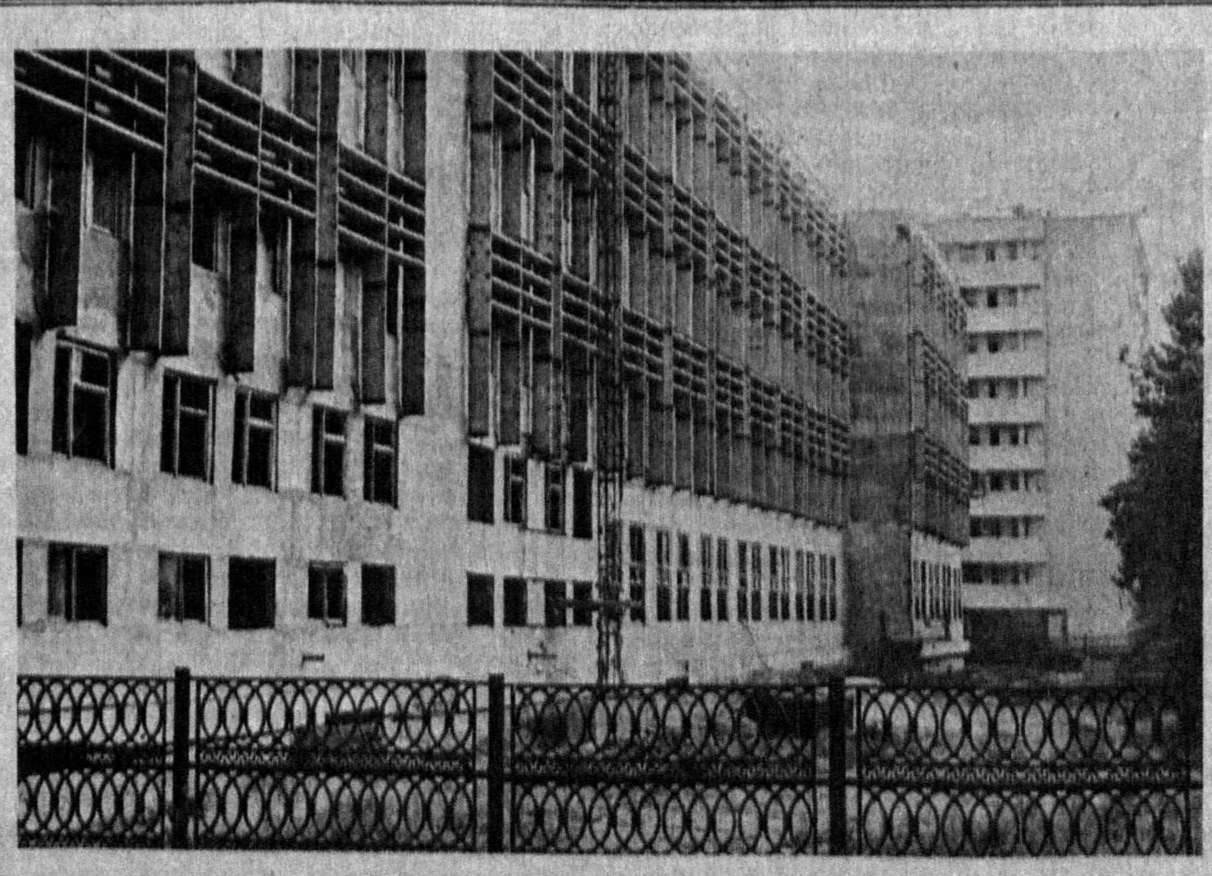
К. НИЗОМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Мамлакат коммунистларининг Бутуниттифоқ анжумани КПСС XXVIII съезди тугаган кезлари Ғафур Сангинов фирқа аъзолигига ўтди. У Тошкент тўқимачилик ишлаб чиқариш бирлашмаси 1-йигирув-тўқув фабрикаси цех бошлиги. «Ватанимиз учун ҳам, фирқа учун ҳам қийин бўлган ана шу дамларда коммунистлар билан бирга, бир сафда бўлишга аҳд қилдим» дейди у.

СУРАТДА: цех бошлиғи, ёш фирқа аъзоси Ғафур Сангинов. Ғафур эндигина 29 ёшга тўлди.

Р. НУРИТДИНОВ олган сурат.
(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Давлат статистика қўмитаси куни кеча тарқатган ахборотга кўра жумҳуриятимизда давлат капитал маблағлари ҳисобига тугалланмаган қурилишлар ҳажми шу йилнинг 1 июлига келиб 6,3 миллиард сўмликка етди. Муайян корхона ва ташкилотларнинг хусусий маблағлари ҳисобига қурилаётган объектлардаги аҳвол ҳам бундан яхши эмас.

Бугун диққатингизга ҳавола этилаётган Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитаси «Ёш гвардия» матбаачилик (полиграфия) комбинати қурилиши ҳам ана шундай иншоотлар сирасига киради. Уни бунёд этишни эса «Главташкентстрой» бошқармасининг 153-қурилиш тресты ўз зиммасига олган. Ушбу муаммога бағишланган материални ўқиш учун

2-бетга қаранг!

Мухбиримиз бонг уради

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» БОШҚАРМАСИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Туя гўштини ким еган?

ҚУРИЛИШИ 12 ЙИЛДАН БУЁН ЧЎЗИБ КЕЛИНАЁТГАН МАТБААЧИЛИК КОМБИНАТИМИ ЁКИ УНИ ПАЙСАЛГА СОЛАЁТГАН ПУДРАТЧИЛАРМИ?

Мавзуга сабаб бўлган иншоотнинг ТАШРИФ ҚОҒОЗИ:
«Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитаси «Ёш гвардия» матбаачилик комбинати.
ВЛКСМ Марказий Қўмитаси секретариати ҳамда Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгашининг қарорига мувофиқ қурилмоқда.
ҚУРИЛИШ БОШЛАНГАН ВАҚТИ: 1979 йил.
ЛОЙИҲАЧИ: «ГипроНИИполиграф» институтининг Тошкент филиали.
ЛОЙИҲАГА ТУЗАТИШ КИРИТИЛГАН ВАҚТИ: 1986 йил.
ТУЗАТИШЛАРГА САБАБ: офсет ишлаб чиқариш қувватларини ошириш, асосий матбаа жиҳозларини алмаштириш.
БУЮРТМАЧИ: Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитаси «Ёш гвардия» матбаачилик комбинати.
БОШ ПУДРАТЧИ: «Главташкентстрой» бошқармасининг 153-қурилиш тресті.
ҚУРИЛИШ МАЙДОНИ ЭГАЛЛАГАН САҲН: 2,68 га.
МАНЗИЛГОҲИ: Тошкент шаҳри, Чилонзор мавзеси. Қатортол кўчаси. 60-уй.

ЭСЛАТМА: Қурилиш бошланган йили туғилган гўдаклар 12 ёшга тўлди. Комбинат эса айнан ана шу болалар ҳамда ўсмирлар учун матбаа нашрларини чоп этиши лозим.

— Аҳвол шу зайлда давом этадиган бўлса, яқин орада «Медицина» нашриётлари босмадан чиқарган китобларни излаб қоладиган кўринамиз, — деди қурилиш майдончасига келганимизда буюртмачилардан бири. — Асаблар тамом бўлди.

— Ҳали бунисиям ҳолва, — гапга қўшилди шерикларидан яна бири. — Яқинда бу ерга келтирилган ва ўрнатиб бўлинган кундалик зарур жиҳозларни ташиб кетиб улгурмасалар, деб ҳавотирдаман.

Ҳа, комбинатнинг ертўласи ва биринчи қаватидаги иситгич (радиатор)лардан қарийб 90 фоизини ташиб кетишганини ҳисобга оладиган бўлсак, буюртмачилар фикрига шубҳа қолмайди.

Хўжасизликнинг бундай кўринишидан сиз муштарийларни бирданига чўчитиб қўймаслик учун аввалига юқоридаги манзарани мисол қилиб келтирдик. Аммо ҳали ҳаммаси олдинда. Яхшиси, барини бир ёқдан ҳикоя қилсак.

Матбаачилик комбинатининг ёрдамчи биноларни ва бошқа муҳандислик иншоотларини қўшиб ҳисоблаганда смета қиймати 17 миллион 853 минг сўмликни ташкил этади. Шу жумладан бу ерда бажарилиши лозим бўлган қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми 6 миллион 651 минг сўмликка етади.

Қурилиш бошланган кезлари бу ердаги ишларнинг бориши ёмон эмас эди. 1982 йилдан бошлаб қурилишга матбаачилик жиҳозлари келтирила бошланган эди. Бироқ... нима деб изоҳ беришга ҳам ҳайрон қоласан киши. Комбинат қурилиши кейинги, биз айтишга одатланиб қолган турғунлик йилларидан 6 йилига, қайта қуриш давридан ҳам худди шунча вақтга гувоҳдир. Лойиҳада белгиланган қурилиш муддатининг 4,5 йил эканлигини ҳисоблайдиган бўлсак, шу кунларда учинчи лойиҳа муддатини ўтиб бораётганига ҳам дуч келамиз. Хўш, нега шундай бўлмоқда? Нима, буюртмачи бош пудратчиларни керакли мажмуа (комплект) жиҳозлари билан ўз вақтида таъминлай ололмаяптими?

— Ишнинг шунча йил давомида пайсалга солиб келинганлиги факт, — дейди «Ёш гвардия» матбаачилик комбинати қурилиш бўйича директорининг ўринбосари Анатолий Андреевич Вараксин. — Рақамлардан эса қочиб қутилолмайсан. Ҳамма нарсага кўникаркансан киши. Энг сўнгги муддатни 1989 йил дейишди. Бунга ҳам ишондик. Тўқсонинчи йилга ўтдик. Томошанинг зўрини азамат пудратчилар шу йилга атаб туришган эканми, билмадим... — Шундай дея ўринбосар рақамларни санай кетди.

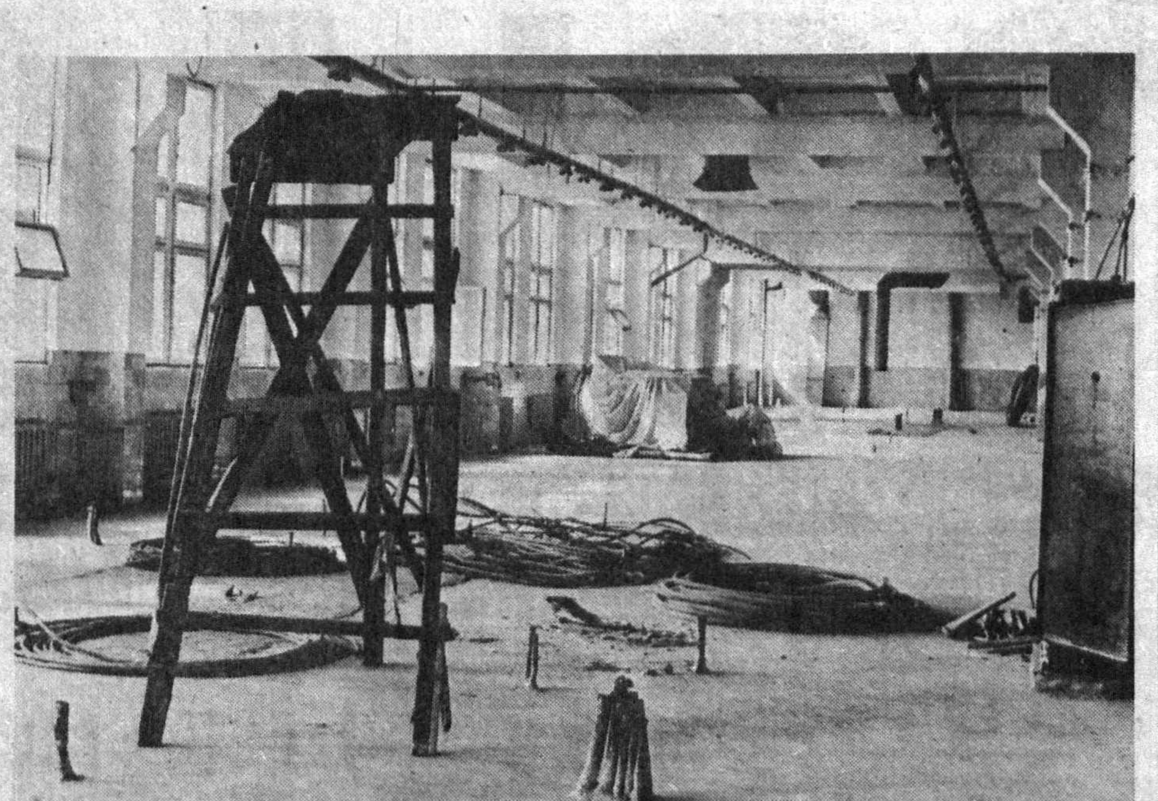
Аслида юқорида биз тилга олган 6 миллион сўмликдан зиёд қурилиш-монтаж ишларидан 1990 йилга 430 минг сўмлиги қолган эди. Мутахассисларнинг фикрига қараганда, «Главташкентстрой»дек катта, обрўли ва нуфузли бошқармага бу икки ойлик гап. Аммо энди хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг, ўтган 6 ой мобайнида атиги 81 минг (!) сўмлик маблағ ўзлаштирилди!..

Нега шундай? Комсомол иншооти бўлгани учун шундай қаралаптими бу қурилишга? Рақамларга мурожаат қиламиз:

Матбаачилик комбинатига биз борган 25 июль куни қурилишда ҳаммаси бўлиб 32 киши ишлаётган эди. Ишлар ҳажми учун талаб қилинадиган ишчи кучи қанча?

Бош пудратчи ҳисобланган 153-трестнинг 3-қурилиш бошқармасидан айни пайтда бу ерда 25 кишининг қўл кучи талаб қилинади. Аслида эса 4 (!) киши ишлаяпти. Ёрдамчи пудратчи — 48-қурилиш бошқармаси пардозловчиларидан 60 киши ўрнига 14 киши машғул. Электриклар билан таъминловчи Тошкент вилоятининг монтаж бошқармаси, сув қувурлари ва бошқа канализацияларни ўрнатувчилар билан таъминловчи 2-қурилиш бошқармаси, шунингдек, 4-МБ, «Энергомонтаж», УПНР бошқармалари ҳам иншоотга етарли ишчи кучларини жалб қилмаётир ва умуман юборишни истамаётир.

— Комбинатни лойиҳалаштириш ва уни фойдаланишга топширишдан асосий мақсад — нафақат жумҳуриятимиз, қолаверса, бутун Ўрта Осиё жумҳуриятлари — Тожикистон Қирғизистон ва Туркманистон ёшларининг матбаа нашрларига бўлган талабини тўлароқ қондиришдан иборат эди, — дейди Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитасининг ишлар бошқарувчиси Ҳакимжон Каримжонов. — Афсуски, йилига 1 миллиард дона рангли босма маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган комбинатимиз ишга тушмасданоқ «қариб» бормоқда. Жиҳозлар ҳам ҳар томонлама эскириб кетмоқда.

Комсомол Марказий Қўмитаси ишлар бошқарувчисининг фикрини комбинат бош муҳандиси Ю. М. Валин тўлдирди:

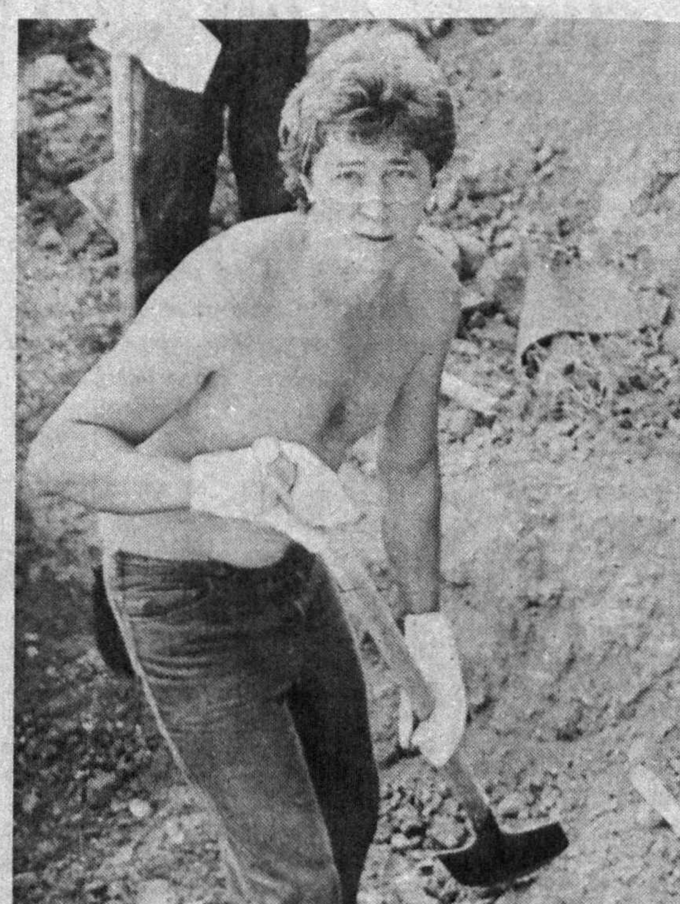
— Ҳозирча мавжуд асбоб-ускуналарнинг 4 миллион сўмлиги ўрнатиб улгурилди, — дейди Юрий Михайлович. — Бироқ бинолар деразаларига ҳанузгача ойна қўйилмади. Икки йилдирки, 1000 квадрат метр ҳажмдаги ана шу ойна материалларини қурилишга ташиб келтиришни пудратчиларимиз хаёлларига ҳам келтиришмаётир. Шу сабабли дастгоҳлар қишда совуқдан, ёзда эса жазирамадан нураб, чириб бормоқда.

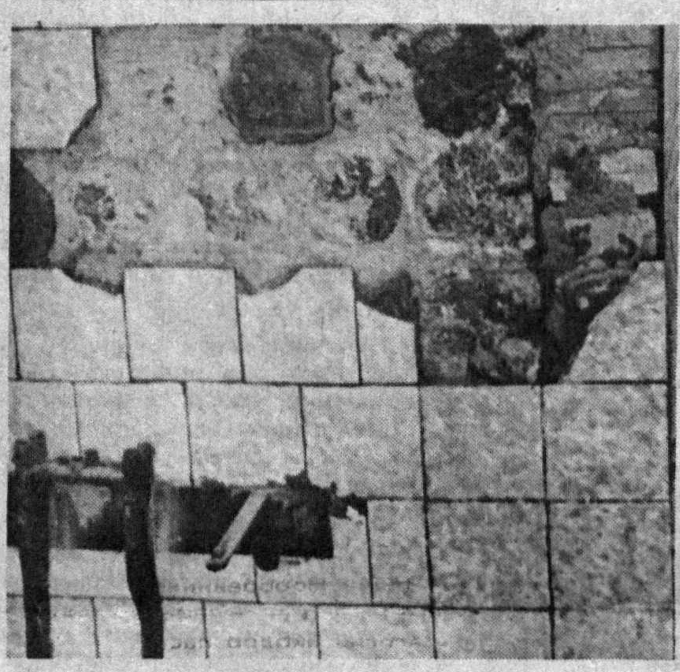
Ҳа, чет эл валютасига сотиб олинган дастгоҳлар ўз умрини ўтаб бораяпти. Бундан ташқари Германия ва Чехословакиядан, мамлакатимизнинг бошқа матбаа машинасозлиги корхоналаридан олиб келтирилган яна 8 миллион сўмлик жиҳозлар комбинатнинг Тошкентдаги жануби-ғарбий саноат зонасидаги омборхонасида занг босиб ётибди.

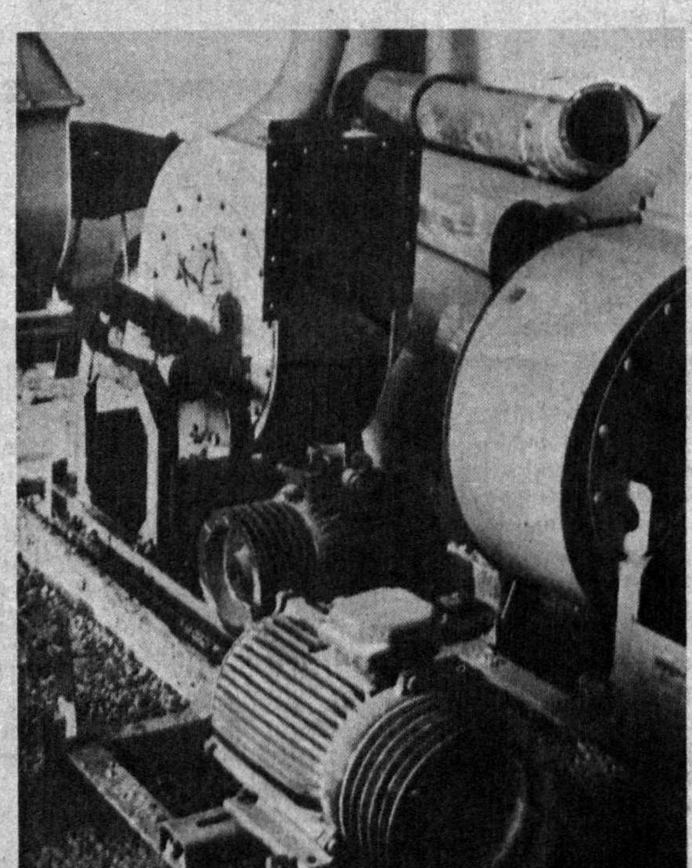
Савол туғилади: наҳотки, узоқ ўлкадагилар қурилиш бўйича шартнома бандларини ўз вақтида уддалайди-ю, ўзимизга қолганда... «туя гўшти» ўзлигини кўрсатаверади?

Шу йилнинг баҳор ойларида бу ерда Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг масъул ходимлари иштирокида ишлаб чиқариш йиғилиши бўлиб ўтган эди. Унда комбинатни қисқа муддатларда топшириш бўйича аниқ чоралар белгиланган эди. Жумладан, «Главташкентстрой» бошқармаси бошлиғининг иқтисодий масалалар бўйича ўринбосари А. Носиров қурилиш учун доимий вакил қилиб тайинланган эди. Бироқ, буюртмачи ва пудратчиларнинг айтишига қараганда, юқорининг вакили бу ерда охирги марта шу йилнинг 17 майида ҳозир бўлган, холос. Бундан ташқари шу бошқармага қарашли пардозлаш трестининг бошқарувчиси Д. Хамзин, шу трестга қарашли 48-қурилиш бошқармаси бошлиғи Р. Ф. Намаевлар объект қаерда эканлигини билишмайди ёки билишса ҳам онда-сонда бу ерга ташриф буюришаётганини комбинат эгалари таассуф билан таъкидладилар. Яна жумбоқ туғилади: «Наҳотки, қолган арзимаган қурилиш-монтаж ишлари учун комбинатни фойдаланишга топшириш муддатини чўзиш шунчалик қизиқ бўлса?».

Сувонқул РУСТАМ,
«Ёш ленинчи» махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитаси «Ёш гвардия» матбаачилик комбинати қурилиш майдончаларида.

Е. БОТИРОВ олган суратлар.

РЕДАКЦИЯДАН: бугун Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитаси «Ёш гвардия» матбаачилик комбинати маҳсулотларига Марказқўм ишлар бошқарувчиси қайд этганидек, нафақат Ўзбекистон, қолаверса бутун Ўрта Осиё болалари, ўсмирлари кўз тикиб туришибди. Айниқса, дарсликларга нисбатан муҳтожлик сезилаётган ушбу кунларда комбинатнинг қанчалик тез муддатда фойдаланишга топширилиши жуда муҳимдир. Шу боисдан ҳам редакция комбинат қурилишига мутасадди ҳисобланган «Главташкентстрой» сингари нуфузли бошқармадан амалий жавоб кутади.

Демократия сабоқлари

ТАНЛОВ

Демократия деганлари қизиқ экан. Замоннинг алғов-далғовидан фойдаланиб, уни ўйинга айлантираётганлар ҳам бор. Айтайлик, бирор корхонада ўн беш нафар киши ишлайди. Шулардан катта кўпчилиги бошлиқнинг одамлари — қариндош-уруғлари. «Исён» кўтаришга уриниб кўринг! Ёки катта жамоаларнинг гуруҳ-гуруҳларга бўлиниб, бир-бирининг тагига сув қуйишга уриниши ҳам бечора демократия байроғи соясидан паноҳ топади. Мақсад бир гуруҳнинг иккинчи — йўлга юрмас гуруҳни янчиб ташлаши-ю, ўртада Ленин ҳалак, демократия ҳалак, Горбачев ҳалак...

Сўзимизнинг иддаосини Хоразм давлат педагогика олий ўқув юртида бўлиб ўтган ректор сайловига қиёслаш нотўғри бўларди. Бу ерда вазият бошқачароқ кечди.

Институт ярим йилча ректорсиз тургани ҳақ. Раҳбар лавозимга даъвогарлар бу муддатда қандай ҳаракат қилишгани ўзларининг виждонига ҳавола. Бу томонларини энди ойдинлаштириш қийин. Аммо, сайлов арафасида бўлиб ўтган воқеалардан хабардормиз. Май ойининг бошларида жумҳурият Халқ таълими вазирлиги ректорлик ўрни учун конкурс эълон қилди. Даъвогарлар қисқа фурсатда ўн нафарга етди. Улар олий ўқув юрти куллиётларида талабалар ва ўқитувчилар билан учрашувлар ўтказишди, ҳаракат дастурлари билан таништирди. Вилоят рўзномаси даъвогарлардан айримларининг ҳаракат дастурларини эълон қилди.

Даъвогарлардан айримларининг ҳаракат дастури билан синчиклаб танишсангиз, йил бошида бўлиб ўтган халқ депутатлари сайлови эсга тушади. Ваъдалар залворли, режалар беқиёс. Аммо, ҳозирги иқтисодий танглик вазиятида уни амалга ошириб бўладими-йўқми? Осмоний гаплар шу айтилган жойида қолиб кетаверадими? Ҳамма ҳаракат сайлангунчами? Кейин ким жавоб беради? Халқ таълими соҳаси учун мутахассислар тайёрлаши бир ёқда қолиб, Орол муаммосини ҳал этишга ҳаракат қиламан, бир пайтлар Мўғулистонга олиб кетилган ота-боболаримизнинг бир миллион донадан ортиқ қадим бебаҳо китобларини олдириб келтираман... деб ваъда қилганлар бўлди.

Ҳаракат дастурларида айтилган, бажариш мумкин бўлган ваъдалар: институтда араб тилини ўргатиш бўйича куллиёт очиш, куллиётларни режалаштирилган ҳолда кенгайтириб бориш, вилоят халқ таълими билан ҳамкорликда мутахассислар тайёрлаш, кириш имтиҳонларида адолат ўрнатиш...

Яна кўпроқ эътибор берилган масала: олий ўқув юрти нафақат Хоразм вилояти, балки Амударё қуйи музофотидаги Туркманистон ССЖнинг Тошҳовуз вилояти ва Қорақалпоғистон мухтор жумҳуриятининг Тўрткўл, Беруний, Элликқалъа, Амударё ноҳияларида яшайдиган ўзбеклар учун хизмат қилади. Бу ноҳия ёшларининг кўпчилиги шу ерда таълим олишган ва олиш ниятидалар. Демак, ўзаро келишилган ҳолда асосан ўзбеклар истиқомат қилаётган ноҳиялар учун малакали муаллимлар тайёрлаб бериш вазифасини кун тартибида олдинги ўринга қўйиш керак.

Энди сайлов ўтаётган залга қайтамиз. Институт илмий кенгаши аъзолари бу ерда сўнгги марта номзодларни имтиҳондан ўтказишди. Ҳар бир даъвогар ўз ҳаракат дастурини ҳимоя қилди. Илмий кенгаш аъзоларининг саволларига жавоблар қайтаришди. Шу ўринда айтиш керак, айрим илмий кенгаш аъзолари баъзи даъвогарлар тўғрисида нотўғри тасаввурлар ҳосил қилишга уриниб кўришди...

Сайлов арафасида бир даъвогар ўз номзодини қайтиб олди. Икки номзод йиғилишда қатнашмади. Кураш қолган етти нафари ўртасида кетди. (Махсус йўриқномага асосан сайловда қатнашмаётган номзодлар ҳам сайлов варақасига киритилдилар). Олдиндан айтиб қўяқолайлик, сайловда қатнашган 101 нафар илмий кенгаш аъзосидан 59 нафари институт ректори вазифасини бажариб турган физика-математика фанлари номзоди Қ. Наврўзов учун овоз беришди.

Даъвогарлардан ёш олим, физика-математика фанлари доктори О. Маҳмудов 31 овоз олди. Қолганлар эса... овоз олганлар ҳам, олмаганлар ҳам бўлди. Айтмоқчимиз, ректорликка номзодини кўрсатган олимларнинг барчаси воҳалик. Лекин, айримлари пойтахтдаги олий ўқув юртларида ишлашади. Улар орасида иқтидорли олимлар, ёш бўлсада аллақачон фан доктори илмий даражасини олганлар бор. Шунинг учун буни таъкидлаяпмизки, бир жамоада маълум муддат ишламасдан, одамлар билан яхши-ёмон кунларида ҳаммаслак, ҳамфикр бўлмасдан туриб, қўққисдан «осмондан тушиб» ректор бўлиш ҳам қийинда...

Яна бир мулоҳаза: ректор кимлар учун керак? Минглаб нафар талабалар учунми ёки юз нафар ўқитувчилар жамоаси учунми? Бизнингча, беш йил таҳсил кўрадиган талабаларга ректор ким бўлиши фарқсиз бўлмаса керак. Аммо, илмий кенгаш аъзоларининг ҳар бешдан бири талабалар бўлгани ҳолда улар сайлов ўтаётган залда умуман кўзга ташланишмади. На даъвогарларга савол беришди, на сўзга чиқишди. Ҳатто, саноқ комиссияси таркибида ҳам бирортаси йўқ эди. Талабаларнинг ректор сайловига лоқайдлиги ажаблантиради. Ахир эртага қандай таълим олишинг, ўқиш, яшаш шарт-шароитларинг қай аҳволда бўлиши кўп томондан ректорга боғлиқ-ку?..

Шу ўринда илмий кенгаш аъзоларининг ўта майда масалаларни тортишишгани, бир-бирларига ишончсизлик билан қарашлари кўзга ташланиб қолди. Овоз берувчи номзодлар ёзилган варақани сайлов қутисига ташлаши олдидан қоғозни неча марта буклаши... масаласининг тортишувга сабаб бўлганини қандай изоҳлаш керак?! Бизнингча, бундай майдалашиб кетиш олимларга, етук тарбия масканига ярашмайди.

Майли, сайлов тугади. Эҳтирослар пасайди, энди навбат ишлашга келди. Олдда жуда масъулиятли вазифалар турибди. Институт фаолиятининг барча жабҳаларини тубдан қайта қуриш керак, тартиб-интизомни мустаҳкамлаш зарур, кириш имтиҳонларида ижтимоий адолатга қатъий риоя қилиш шарт. Янги сайланган ректор бошқа номзодлар ҳаракат дастурларида акс этган эътиборга лойиқ масалаларни умумлаштириб, ўзига катта ишонч билдирган жамоа манфаатларини ҳимоя қила олиши, эътирозларга ўрин қолдирмаслиги керак.

Мақола бошида демократия ҳақида гапиргандик. Уни ўзгалардан ҳадяга олиб бўлмайди, осмондан тушмайди. Баҳслар, талашиб-тортишувлар билан яратиш мумкин. Олти соат давом этган ректор сайловида демократия ўз қиёфасини бир карра кўрсатди. Ва лекин, бечора демократияга яширин мушт ўқталганлар, уни «қора дафтар»га тиркаб қўйганлар ҳам бўлди...

Рўзимбой ҲАСАН.
«Ёш ленинчи» мухбири

Биз—байналмилалчилармиз

Мен директор бўламан

...Бу шаҳарнинг кўчаси-ю, майдонларини қўйинг, ҳаттоки, йўлакдаги папирос қолдиғи ташланадиган темир кўзаларнинг ўзи бир санъат, ўзи бир тарих. Ушбу шерга ўхшаб оғзини осмонга қаратиб катта очиб турган, замона зайли билан ярим белигача асфальт остига ботиб қолган, зил замбил ахлат кўзани эҳтимол Буюк Пётр ўз қўли билан ўрнатгандир...

Хаёллар гирдобида шаҳар кўчаларидан кетиб бораётган эдим. Қаршимдан Фарғона водийси қизларига хос шевада суҳбатлашиб келаётган, ёшгина икки қизни учратиб қолдим. Шу зумда олис Андижон қишлоқларида қолган сингилларим кўз олдимга келди.

— Ўзбекистонданмисизлар? — сўрадим улардан.

— Йўқ, Қирғизистондан...

Қизлардан иккинчиси дугонасининг хатосини тузатган бўлди.

— Ўшни эшитганмисиз?

Қизлар хурсандлигини яширишмас, қувноқ кўзлари нималарнидир билгилари, сўраб-суриштиргилари борлигини айтиб турарди.

— Сиз бу шаҳарда биз учратган биринчи ўзбек кишиси бўлдингиз. Тўқимачилик комбинатига ўқишга келганмиз. Жалолободдаям нотўқима материаллари комбинати қуриляпти. Шунга тайёрлашяпти бизни. Менинг исмим Мавлуда. Дугонамнинг исми Дилбар. Биз 30 кишимиз. 14 ўзбек қизи, қирғиз дугоналаримиз 15 нафар.

— Битта йигитимиз ҳам бор, мастеримиз, — шўх кулади Дилбар.

Улар тўқимачиларнинг Женя Егорова кўчасида жойлашган биринчи ётоқхонасига қўнганликларини, кунлар ниҳоятда секин ўтаётганлигини, олис-олисларда қолган она юртларини соғиниб кетганликларини гапиришди. Уларга таскин берган бўлдим. Тез кунда учрашишга ваъдалашиб хайрлашдик...

Ётоқхонанинг биз кирган мўъжазгина хонасида икки дугона — Феруза Турғунова билан Дилбар Сулаймоновалар жойлашишган экан. Бир зумда хона қизлар билан тўлиб кетди. Йўқлаб келганимиздан бошлари осмонда.

Кўп ўтмай Муҳаббат Тиллаева, Сапура Иминоваларни эргаштириб уста Собиржон Юсупов ҳам кириб келди.

Собиржон асли жалолободлик. Тўқимачилик институтини Наманганда тамомлаган. Қарашлари қатъий, ҳаракатлари вазмин, фикр-ли-мулоҳазали бу йигитни қизлар ҳурмат қилиши, андак ҳадиксирашлари ҳам сезилиб турарди.

Қиз бола ўз табиати билан қиз бола-да. Кимдир отасини соғиниб фироқ қилса, бошқа бири онасини, ака-укасини қўмсаб кўз ёши тўкади.

Бир маҳал қўшни хонадан йиғи овози эшитилиб қолди-ку. Қизлар ўша хонага дув чопишди. Бироздан кейин қайтиб чиқишгач, бизни тинчлантиришди:

— Бир қирғиз дугонамиз тоғларни соғинибди. Отаси билан қўй боқиб юрган дамлари ёдига тушиб йиғлаяпти.

Бу гапни эшитиб, аввал Мавлуда кейин Дилбар намланган кўзларини яшириб хонадан чиқиб кетишди.

Ота-онасининг, бағридан чиқмаган бу ўзбек қизларининг ҳам тўсатдан узоқ муддатга олис юртга бориб кўз ёши қилиб юришларини юракдан ҳис қилдик.

— Ана холос, яна кўз ёши, — деди таъна оҳангида Зулфия Қамбарова, — энди кимни соғиниб қолақолдинглар.

— Менинг укам ҳам, акам ҳам йўқ, ёлғизман, — ўксинди Феруза, — дадам билан ойим менсиз ҳувиллаб ўтиришгандир.

— Ҳозир биз томонларда мева-чевалар ғарқ пишган пайт. Ҳамма ёқ мусаффо, дала-қирлар... Арслонбоб тоғлари жуда гўзал кўринади-да, шу кунларда, — гапга қўшилади индамайгина ўтирган Сапура. — Комбинатдаги дастгоҳлар овози Арслонбоб ота шаршарасини эслатади менга. Хаёлан ўша шаршара олдида юргандай ҳис қиламан ўзимни.

— Шу кунларда Андижонда Шерали Жўраев ҳақидаги «Шерали ва Ойбарчин» фильмини кўрсатишлари керак эди. Жалолободда пайтимизда дугоналарим билан бориб кўриб келмоқчийдик, афсус насиб қилмади, бу ёққа келиб қолдик, — армон қилди Муҳаббат.

Бироқ қизлар қалбидаги бу интизорлик алангасини бироз бўлсада пасайтиришнинг чораси бормикин?

Нима учун мамлакатимизнинг ғарбий қисмидан Ўрта Осиёга йўл олган киши негадир, тижоратга отланган шарқликларчалик ҳаяжонланмайдилар. Бунинг боиси не? Бизнингча ҳамма гап шарт-шароитда. Хўш, бу шарт-шароит нималардан иборат?

Айтайлик, россияликлар Буюк Ватанимизнинг қайси бурчига боришмасин, ҳеч қачон улар олдида тил муаммоси жиддий кўндаланг бўлиб турмайди. Истаган идора ёки ташкилотига кириб ёки истаган одами билан ўз она тилларида мулоқот қила оладилар. Радио, ойнаи жаҳон кўрсатувларининг қўша-қўша программалари рус тилида кечаю-кундуз эшиттириш олиб боради. Истаса, Москвани кўради, эшитади. Рўзномалар олиши, китоб дўконлари, кутубхоналарга кириб ўз она тилида истаган адабиётини топиши, ахборотга эга бўлиши мумкин. Истироҳат боғлари, транспорт, хизмат кўрсатиш муассасаларида қийналиб юрмайдилар.

Ана энди Россия шаҳарларига тўсатдан тушиб қолган Ўрта осиёлик ўзбек ёки қирғиз қизининг ҳолатини тасаввур қилаверинг.

Ўзбекистон билан Ленинград вилояти раҳбарлари ўртасида ўзаро иқтисодий, ижтимоий, маданий соҳаларда ҳамкорлик юзасидан шартнома тузилди. Демак, алоқаларимиз янада мустаҳкамланиши табиий. Ҳамонки шундай экан, икки томон раҳбарлари Россиянинг шаҳарларига бориб хизмат қилиб, таҳсил олиб қайтадиган юртдошларимизга қулай шароитлар яратиш масаласида ҳам жиддий ўйлашлари лозим. Биз бу ўринда ҳеч бўлмаса, жойларда кутубхоналар ташкил этиш, миллий мусиқа асбоблари, радио техника воситалари билан таъминлаш, тез-тез турли ансамблларни, санъаткор ва адабиётчиларни, журналистларни юбориб туришни назарда тутаяпмиз.

Шу ўринда қизларимиз нолиб юрган яна бир муаммо ҳақида гапирмасдан иложимиз йўқ. Ётоқхона билан комбинат ораси жуда олис. Тўқимачилик комбинатлари уч сменада ишлашини ҳамма билади. Иккинчи сменадан кеч соат 11 ярим 12 ларда чиққан қизлар автобусда то ётоқхонага етиб келгунча бир соатдан ортиқ йўл юрадилар. Автобус ёки трамвай келақолса-ку хўп-хўп, келмай қолса-чи?

...Қиш тунларидан бирида нохуш воқеа содир бўлди. Ҳадеганда транспорт келавермади. Қизлардан 5-6 нафари кечаси ётоқхонага қараб пиёда отландилар. Йўлда ўндан ортиқ маст-аласт кимсалар уларни ўраб олишиб уст-бошларини, қимматбаҳо нарсаларини сўраб номаъқул ҳатти-ҳаракатлар қила бошладилар. Қизларнинг бахтига қаердандир патрул аскарлар келиб қолди. Бўлмаса, худо билсин, қизларнинг ҳоли не кечарди.

Тунги сменадан чиққан ишчиларни элтиб қўйиш учун махсус автобус белгилаш ёки бўлмаса, талаба қизларни тунги сменада қолдирмаслик ҳақида ўйлаш ҳам керакка ўхшайди.

— Ахир ор-номус масаласи биз Шарқ қизлари тақдирида ҳаёт-мамот масаласи эканлигини раҳбарларимиз тушунишлари лозим, — дейди қизлардан бири.

Бу гапларни куюниб ёзаётганимизнинг боиси бор. Ленинград тўқимачилик комбинатига Ўрта Осиёдан, хусусан Ўзбекистондан мунтазам равишда гуруҳ-гуруҳ ёшлар келиб 6-7 ой яшаб касб ўрганиб кетадилар.

Ҳар қандай ёш қалб келажакдан катта умид билан яшайди. Бу туйғу бизнинг қизларимизга ҳам бегона эмас. Хўш, бу қизлар ўз келажаги ҳақида қандай ўйлайдилар?

— Мен, очиғини айтсам, ўзим ишлайдиган фабрикага директор бўлмоқчиман, — дейди қатъият билан Зулфия Қамбарова. Орзуга эса айб йўқ. Зеро орзусиз инсоннинг умри мазмунсиз ўтади. Инсонни камолатга яхши ниятларгина элта олади.

Абдунаби БОЙҚУЗИЕВ,
Ленинград—Тошкент.

Бизни ўйлантираётган муаммолар

Мақола сарлавҳасини ўқиган муштарий гап бирорта йирик савдо базаси ёки шов-шувга сабаб бўладиган ҳодиса ҳақида шекилли, деб ўйлаши мумкин. Йўқ, биз савдо тармоғининг энг қуйи бўғини — оддий дўкон ҳақида гап бошлаб, шу хусусидаги мулоҳазаларимизни айтиб ўтмоқчимиз.

Мақолага кириш сифатида бундан бир неча йил аввал содир бўлган бир воқеани мисол келтирмоқчиман. «Сирдарё ҳақиқати» рўзномаси Гулистон шаҳар савдо тармоғидаги ишлар ҳақида рейд материали тайёрлади. Текшириш тушгача ўтказилиб, мақола ўша куни чоп этилаётган рўзномада эълон қилиш мўлжалланди. Аслида шундай бўлди ҳам. Бироқ мақола қайчиланиб-қайчиланиб бирорта жиддий фактсиз босилиб чиқди.

«Нимага шундай бўлди?» деб савол берилар. Сабаб бундай: рейд ўтказаётган журналистлар ҳали редакцияга қайтиб келмасданоқ шаҳарнинг ва вилоятнинг казо-казоларидан қўнғироқлар бўлавериб, редакция раҳбариятини шошириб қўйди. Шуниси ғалатики, ҳеч ким умуман рейд

«Ўрганган кўнгил...»

ЁКИ САВДО ТАРМОҒИДАГИ ҚАЛЛОБЛИКЛАР ҲАҚИДА

ва унинг умумий мақсадига қарши чиқмади, фақат қўнғироқ қилганларнинг ҳар бири конкрет бир савдо ходимини рейд материалидан чиқариб ташлашни «илтимос», аслида талаб қилди. Кейин билсак, бу савдодаги мафиянинг бир кўриниши экан.

Хўш, ҳозир аҳвол ўзгариб қолдими? Шахсан мен бу саволга «йўқ, энди аввалгисидан анча носоғлом вазият юз берди», деб жавоб бермоқчиман. Бунинг биринчи далили шуки, илгари тийинларни уриб қолган савдо ходими, албатта, ишдан бўшатилар, ҳатто суд қилинар эди. Энди сўмлар, билан қўлга тушган савдо ходими ҳам ишни енг ичида тинчита олади. Ҳатто йирик дўконлар «ёниб» кетиб, юз минг сўмлаб зарар кўрилмоқда. Дўкондорлар қамаб ҳам қўйиляпти. Бироқ 4—5 кундан кейин «айб» электр тармоғидан ўт чиққанлигига ағдарилиб, айбдорлар бўшатиб юбориляпти.

Тўғри, ўт чиқишининг савдо ходимига боғлиқ бўлмаган томонлари ҳам бўлади. Бироқ, наҳотки ҳамиша ҳам ёнғин чиқишига, электр тармоғининг «эскирганлиги» сабаб бўлаверса?! Ишнинг бундай ҳал қилиниши одамларда шубҳа туғдирмоқда.

Иккинчи далил ҳам бор. Аввалдан айтиб қўяй, бу далил фақат савдо ходимларини эмас, қисман харидорларни ҳам айблайди. Камёб товарларни сотиб олиш истагида кўпчилигимиз бир неча тийин ёки бир неча сўм ортиқ пул тўлаб кетишга тайёрмиз. Баъзан ҳатто савдо ходимининг қулоғига шивирлаймиз: «Шапкасини ҳам бераман». Ишбилармон савдо ходимига худди шу гап керак. Биз юқоридаги ишимиз билан юлғичликни рағбатлантирамиз.

Ворошилов ноҳиясидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» давлат хўжалигидан редакцияга келган бир хат бизни савдо ходимларигина эмас, умуман ҳозирги кунда савдо системасида қарор топган аҳвол ҳақида жиддий ўйлаб кўришга ундади. Хат муаллифи Эркин Норбоев — ўқитувчи, 23-мактабда ишлайди.

«...Қишлоғимиздаги дўконда Ўроқбой Бозоров ишлайди... Олиб келинган нарсанинг устига дўппи кийгизиб сотилади. Тўғри келса, оласан, бўлмаса... Мен бу ҳақда дўкончига айтсам «мен нима қилай, юқоридан қўйиб, (ортиқча нарх — С. С.) беришади», дейди. «Нега сиз айтмайсиз», десам. «Бизнинг қўлимиздан келгани шу», дейди. «Ахир савдо ходимлари халққа хизмат қилишлари керак-ку? Бу талашдан бошқа нарса эмас. Тўғри гапни айтганлар ёқмайди. Дўконни назорат қилувчилар ҳам номига қўйиб қўйилган... Қийналиб ишлаётганларнинг қийналиб топганларини булар бир лаҳзада шилиб олишади. Одамларимиз ҳам кўникиб қолишган — қўл силташади. Ишонч йўқ. Мен бу нарса охири ёмон нарсани келтириб чиқармаса, деб ташвишланаман. Айниқса, болаларни алдаш гуноҳ-ку!..»

Юқоридаги дард фақат Эркин Норбоевнинг эмас, балки бутун мактаб жамоасининг, қишлоқ аҳлининг фикри. Ўзбекистон қишлоқ Шўроси ижрокўмининг раиси Расулжон Сафаров билан биргаликда Учқун қишлоғига бордик. 50 килолик бир қоп биринчи нав ун 15 сўм, 70 килолиги 21 сўм. Бир кило гуруч, навидан қатъи назар, бир сўм, қанд, шакарнинг килоси — 1 сўм, агар топилса...

Энди савол туғилади: хўш, қаерда бундай эмас?

Ҳа, бошқа жойларда ҳам аҳвол шу. Бу ун, гуруч, қанднинг камёблиги оқибати, дейиш мумкин. Афсуски, Ўроқбой Бозоров саноат молларини ҳам дўппи кийдириб сотар экан. Буни бир неча харидор тасдиқлади. Энди дўкон мудири (ҳам ходим)нинг ўзи нима дейишини эшитинг: «Нима олсак, устига қўйиб беришади (базада), ортиқча нарх билан сотсак қўлга тушамиз, харидорлар ҳам норози бўлишади. Ўз нархида мол олиб келамиз, деб ўтирсак, дўкон қоқ-қуруқ бўлиб қолади. Бунда одамлар яна норози бўлишади...»

Савол берамиз: молни қайси базадан оласиз?

— Сирдарё шаҳар базасидан. Фақат, илтимос қиламан, база ҳақида ёзманг. Ёзсангиз, менга ишонмай қўйишади, дурустроқ мол ҳам беришмайди.

— Эркаклар кўйлаги олиб келган экансиз. Ортиқча нарх билан сотганингиз учун жанжал чиқибди. Шу тўғрими?

— Тўғри. Мен улар (база ходимлари) берган нархда сотдим. Акс ҳолда зарар қиламан. Одамлар норози бўлишди. Кейин бунақа мол олиб келмайдиган бўлдим.

17-дўконга кириб, ҳувиллаб ётган хонани кўрдик. Бу аралаш моллар дўконида макарон, яна шунга ўхшаш 2—3 хил маҳсулот, яна бир четда эски нусхада ва ғоят хунук тикилган 4—5 та халат, куртка, сўхтаси совуқ ботинка-туфли кўрдик. Эркин Норбоев бизга «...келган нарсалар кўпинча очиқ сотилмайди дўкончининг уйида талаш бўлади» деб ёзган эди. Дўконнинг қуп-қуруқлигини кўриб, унинг гаплари эҳтимол ростдир, деган фикр туғилди кўнглимизда.

Учқун қишлоғини айланиб, анча киши билан гаплашдик. Нуруллаевлар хонадонида бошқаларнинг фикрига зид фикрларга дуч келдик. Оила бошлиғи Холбой Нуруллаев — ишчи. У дўкондаги аҳволни инкор қилмайди. Лекин Ўроқбой Бозоровнинг ишдан бўшатилишини ҳам, у ҳақда рўзномада мақола чиқишини ҳам истамайди. Бунинг далили сифатида аввалги дўкончи устидан ёзилган шикоят ва шунинг оқибатида аҳоли қанчалик қийналганини келтиради. Ўша шикоятдан сўнг дўкончи ишдан олинган, албатта, бекорга эмас, айблари учун. Орада бир неча кун дўкон ёпиқ қолиб, 15 сўмлик (аслида 13 сўмлик) бир қоп уннинг нархи 25 сўмга кўтарилган. Шу сабабли Холбой Нуруллаев бир қоп унни 15 сўмга олишга рози, фақат дўкон ёпиб қўйилмаса бўлди.

Кўриниб турибдики, одамлар юрак олдириб қўйишган. Улар савдодаги юлғичлик йўқолишига ишонмайди, аксинча, бундан баттар бўлишидан қўрқишади. Бўшатиб юборилган дўкончининг энди «Социализм» давлат хўжалиги марказидаги йирик дўконни қабул қилиб олгани эса аҳолидаги бу ишончсизликни янада кучайтирди. Қарға қарғанинг кўзини чўқимайди. Савдодаги катталарга меҳнаткашларнинг ташвишидан кўра ўзларига маъқул одамларни қўллаб-қувватлаш муҳимроқ.

Фақат Ворошилов ноҳиясида эмас, Сирдарё вилоятининг бошқа жойларида ҳам аҳвол шу, бир қоп ун устига 2 сўм қўшиб сотиш одат тусига айланиб боряпти. Савдо ходимларининг назарида бу ҳақда гапириш — бачканалик, арзимайдиган нарса. Чунки уларнинг орасида бир шиша ароққа 5 сўм қўйиб сотадиганлари бор. Демак, бир яшик ароқдан 100 сўм фойда. Бир машинаси бўлса-чи?

Ўтган йил ёзида Гулистон ноҳиясида бўлиб ўтган бир ишни одамлар оғзидан эшитган эдим. Аллақаёқдан «Алка» деб аталувчи машинада тўла ароқ келтирилиб, ҳар шишаси 13 сўмдан сотилибди. Албатта, бу жиноий ишни тасдиқловчи ҳужжатларим йўқ, аслида мен бирор конкрет шахсни айбламоқчи эмасман. Шунга аминманки, бу тақлиддаги иш Гулистон ноҳиясида бўлмаса, бошқасида рўй беряпти. Ароқ бўлмаса, бошқа нарсалар устига қўшиб сотиляпти. Милиция, суд, прокуратура, халқ контроли органларидан бундай ишларга оид ўнлаб, юзлаб далилларни топиш мумкин. Бироқ қўлга тушганларнинг ҳаммаси жазо олаётгани йўқ. Соддароқ, бечорароқ сотувчилар ўтда куйиб қолаяпти. Лекин учарлари, орқасида «суянчиғи» борлари сувдан қуруқ чиқиб кетаяпти.

Савдо омборлари, базаларидаги тартибсизликлар (аслида буларни жиноят деб аташ керак) қачон тузалади, деган саволни кўп одамлардан эшитаман. Ўзим ҳам шу ҳақда кўп ўйлайман. Норасмий суҳбатларда дўконларда ишловчилар бу корхоларнинг ишларидан норози бўлиб гапиришади. Аммо бу гапларини тасдиқлаб бериш сўралса, қатъий бош тортишади. Шундай бўлиши табиий. Чунки олган ҳам айбдор, берган ҳам. Бундан ташқари, омбор билан база билан тил топишмаган савдо ходимининг иши юришмайди. Хулоса шуки, дўконларда ишлаётганларнинг ўзини жазолаш билан аҳвол тузалмайди. Ўғирлик, қаллоблик, сурбетлик илдизини юқорироқдан, аввало савдо омборлари ва базаларидан излаш ва томирини қирқиш керак.

Учқун қишлоғидан қайтаётиб яна 23-мактабда бўлдик. Фаррош Хосият Ашурова «юқоридан келган» мухбирни кутаётганини маълум қилди. Учрашдик, суҳбатлашдик. Хосият опа ҳам Эркин Норбоевнинг хатидаги фикрларга асосан қўшилди, айни пайтда у асосий айбдор пастда эмас, юқорида, деб қайта-қайта таъкидлади.

— Балиқ бошидан-да ука? — хитоб қилди у.

«Балиқ бошидан сасийди». Ғоят аччиқ, аммо ҳақиқат. Савдодаги бу маш-машани тугатмаслик мумкин эмас, лекин бу осонми? Чунки амалдаги назоратлар, жазолар билан тузатиб бўлмайди. Савдони тозалаш, унинг ишини ҳалоллик ва инсонпарварлик даражасига кўтариш учун бутун мамлакат доирасида чинакам инқилоб ўтказиш керак. Инқилобни эса халқ амалга оширади, давлат бу ишнинг ҳомийсидир.

Саминжон СУЛТОНОВ,
«Ёш ленинчи» жамоатчи мухбири.
Сирдарё вилояти.

Бепоён менинг Ватаним

Одамнинг табиати қизиқда. Балки бу ҳар бир даврнинг ўзига хослиги билан белгиланар. Қандай бўлганда ҳам доимо ёшлар янгиликка ниҳоятда кўп ружу қўйдилар. Бунинг сири кўпчиликка аён. Улар ҳар нарсага қизиқувчан. Бир-биридан имкони борича қолишмасликка ҳаракат қиладилар. Айниқса, чет эл мода-янгиликлари ҳақида гапирмаса ҳам бўлади.

Бу «касаллик» ёшларга сира тинчлик бермайди. Сиз суратларда кўриб турган манзарага қараб на кулишни биласан, на... Йўқ, ишонмайсиз тўғрисини айтсак, ўзбекча номини биз ҳам тополмайдиган ушбу махсус оёққа кийиладиган «ролик»ни топиш ҳар кимга ҳам насиб бўлавермайди. Йил сайин пойтахтда топиш қийин бўлиб бораётган бу ноёб «матоҳ»нинг мижозлари пойтахтда беҳисоб. Ҳатто баъзи бировлар уни баҳорнинг илк кунларида кийиб олиб, то қишнинг аёзли кунларигача оёқларидан ечишмайди. Қандай кароматн бор бунинг дейсизми? Аслида ҳеч қандай. Лекин ҳамманинг таъби бир хил эмас-да.

Яқинда «Московский комсомолец» рўзномаси ўтказган байрамга мамлакатимизнинг турли хил шаҳарларидан бир неча юзлаб «роллер»лар ташриф буюрдилар. Бу билан улар ўз жисмоний камолотларини ҳам намойиш қилдилар. Сўнгра Лужники бўйлаб сайр қилиб, кечки базмга йиғилиб яна ўз «санъат»ларини кўрсатдилар.

Ҳозир роликда юриш ҳам модага айланиб бораяпти. Бу кўпчиликни ташвишга солаётгани сир эмас. Чунки катта-катта кўчаларда тўп-тўп бўлиб олиб, техникалар ҳаракатига ҳам тўсқинлик қилинаётгани хавотир туғдиряпти.

СУРАТЛАРДА: Лужникида бундай роликли дискотекалар тез-тез ўтказилиб турилади. Юқорига сакраш ҳам осон эмас. Қани бир кучингни синаб кўрайчи.

В. ХРИСТОФОРОВ
суратлавҳаси. (ТАСС).

Хориждан хабарлар

ҲИНДИЛАР — БИР ҚАБИЛА АВЛОДЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америкалик деярли барча ҳиндилар бундан 15—30 минг йил муқаддам ҳозирги Беринг бўғози орқали Осиёдан келган бир кичик қабиланинг авлодларидир. Ўша вақтда қитъалар ўзаро туташ эди. Кейинчалик ана шу қабила авлодлари Шимолий ва Жанубий Америкага тарқалиб кетган. Жоржия штатининг Атланта шаҳридаги Эмори дорилфунуни генетиклари ана шундай тахминни айтдилар.

Олимлар ҳиндиларнинг учта турли гуруҳи митохондриялар (хужайра фаолияти учун зарур энергияни ҳосил қиладиган генлар)ни таққослаб, улар «қариндош» эканлигини аниқладилар. Бу генлар она орқали ўтади ва шажарани кузатиш имконини беради. Тадқиқотчилар ана шу маълумотлар асосида Америкадаги ҳиндиларнинг тахминан 95 фоизи бу ерга келган қабиладаги тўрт аёлдан тарқалган, деб фараз қилдилар.

Бу фараз тасдиқланадиган бўлса, у Шимолий ва Жанубий Америкадаги ҳиндилар тилларининг илдизи битта деб ҳисоблаётган тилшунослар ҳақ бўлиб чиқадилар.

Ҳозир Эмори дорилфунунидаги олимлар ҳиндилар аждоди бўлмиш ўша қабила қачон яшаганлигини аниқлашга уринмоқдалар.

ШИДДАТЛИ ТЎҚНАШУВЛАР

Исроилнинг араблардан босиб олган ерларида ялпи иш ташлаш ўтказилмоқда. МЕНА агентлигининг хабар қилишича, бу иш ташлаш қўзғолон бирлашган раҳбариятининг даъватига биноан ўтказилмоқда ва босиб олинган Шарқий Қуддус қонунга хилоф равишда Исроил таркибига қўшилганлигининг ўн йиллиги билан бир вақтга тўғри келмоқда.

Кўпгина аҳоли пунктларида оммавий намойишлар бўлиб ўтди, минглаб кишилар кўчаларга чиқишди, араб ёшлари гуруҳи тошлардан ва ёниб турган автомобиль покришкаларидан тўсиқлар барпо этишди, ҳарбий соқчилар билан тўқнашишди, Исроил армиясининг автомашиналарини тошбўрон қилишди.

Шарқий Қуддусда ва унинг теварак-атрофларида, Калкил, Тулкарм, Байт-Лахм атрофларида, Ғазодаги ва Рафах шаҳридаги фаластинликларнинг лагерларида энг шиддатли тўқнашувлар бўлиб ўтди.

* * *

Ливаннинг жанубидаги Иқлим Ат Туфох яқинида шиаларнинг «Амал» ҳаракати отрядлари билан эронпараст «Хезболлоҳ» ташкилотининг жангарилари ўртасида шиддатли жанглар давом этмоқда. Кфор Милки манзилгоҳи теварагида жанглар авж олиб кетди. Кетма-кет қилинган ўзаро ҳужумлардан кейин «Амал» аскарлари шу қишлоқнинг бир қисмини ва унинг атрофидаги бир қанча муҳим тепаликларни ишғол қилишга муваффақ бўлдилар. Ўзаро курашаётган томонлар йирик калибрли тўплардан, миномётлардан, бир йўла ўт очадиган ракета системаларидан зўр бериб фойдаланмоқдалар. Мамлакат жанубидан олинаётган хабарларга кўра, ўнлаб манзилгоҳлар тўпга тутилган.

МУСУЛМОНЛАРГА ЁРДАМ БЕРМОҚЧИ

ИСЛОМОБОД. (ТАСС мухбири Владислав Леганцов). Покистон билан Совет Иттифоқи мусулмонлари мавжуд ўзаро алоқаларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ниятидадирлар. Кеча Исломободда Покистон дин ишлари ва майда миллатлар вазири хон Баҳодирхон ва бу ерга ташриф билан келган Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диния бошқармаси ҳайъатининг раиси муфти Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф имзолаган Тушуниш тўғрисидаги меморандум ана шундан далолат бермоқда.

Ҳужжатда айтилишича, Покистон томони СССРга Қуръон нашрларини, Ислом адабиётини, Исломнинг асосий қоидаларига доир видеопрограммаларни жўнатади. Шунингдек, мачитлар ва мадрасалар барпо этишда, диний адабиётларни нашр этиш учун ихтисослаштирилган босмахона қуришда молиявий ва моддий ёрдам беради. Диний делегацияларни бир-бирларига юбориш ва совет талабаларига Покистондаги халқаро Ислом дорилфунунида таълим бериш тўғрисида аҳдномага эришилди.

ВЬЕТНАМ. Соғлом авлодни тарбиялаш ҳар бир жамиятнинг бош вазифаси. Бу борада Ханойда бир қанча ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Худди шундай тадбирларнинг бири яқинда бўлиб ўтди. Соғлом болаларни тарбиялаш бўйича ёш оналарнинг мусобақасида олти нафар кичкинтой совринларни олишга муваффақ бўлди.

СУРАТДА: 5 ёшли бола ҳамда 3 яшар қизалоқ болалар мусобақасининг биринчи ғолиблари.

ВИА—ТАСС сурати.

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДАГИ МАГАЗИН

ВАРШАВА. (ТАСС мухбири Валентин Волков). Познаннинг энг катта даҳаларидан бирида жамоатчилик асосида ишлайдиган шаҳарда биринчи магазин очилди. Бу ерда жойлашган «Сполем» халқ ширкатига қарашли магазин таъминот ва хизмат қилишнинг ёмонлиги, ифлослиги сабабли узоқ вақтдан буён харидорларнинг норозилигига сабаб бўлиб келарди. Даҳа аҳолиси аҳволни ўзгартириш учун уринишлари беҳуда кетгандан сўнг, ишни ўз қўлига олди. Даҳа кенгаши, уй-жой ширкатларининг вакиллари томонидан тузилган акционерлик жамияти магазинни ижарага олди ва уни тубдан янгилади. Шу атрофда яшовчи мутахассислар ишга жалб этилди, ходимлар маҳаллий одамлар орасидан танлаб олинди. Энди магазинни таниб бўлмайди: пештахталар тўла — хилма-хил моллар, жумладан, гўшт маҳсулотлари, сабзавот ва мева олдинги кооператив нархлардан арзонроқ сотилмоқда. Пештахталар ортида малакали, ширинсухан, чаққон сотувчилар хизмат қилишмоқда.

Акционерлик жамияти ашёвий кенг истеъмол моллари магазинини ҳам очиб, унга «Ҳамма нарса инсон учун» деб ном бермоқчи бўляпти.

Телетайп лентасидан

● **СОФИЯ.** Болгария социалистик партиясини янгилаш жараёнини кучайтириш йўллари Софияда бўлиб ўтган БСПда туб ўзгаришлар учун курашувчи клубларнинг биринчи миллий конференцияси қатнашчилари диққат марказида бўлди. Унда «Радикаллар» клубларидан, БСП бошланғич партия ташкилотларидан ва бошқа тузилмаларидан 500 дан кўпроқ делегат қатнашди, улар мамлакатнинг ҳамма томонидан келишган эди.

БСПда бир қанча радикалислоҳотчи оқимлар: «Европа сари йўл», «Демос», муқобил социалистик бирлашма фракцияси иш олиб бормоқда. Сўнгги ҳафталарда партияда туб ўзгаришлар учун курашувчи бирлашган клублар тузишнинг жадал жараёни давом этмоқда.

Конференцияда БСПни «Европа типидаги сўл социалистик партияга» айлантириш вазифаси теварагида манфаатдорлик билан мунозаралар бўлиб ўтди. Конференцияда туб ўзгаришлар учун кураш режалари, бир қанча бошқа ҳужжатлар қабул қилинди. мувофиқлаштириш кенгаши тузилди.

● **УЛАН-БАТОР.** МХРП Марказий Қўмитасининг Раиси Гомбожавин Очирбат Монголия пойтахтидаги Буюк Халқ Ҳуралига сайлов ўтказувчи 12-сайлов округида кўпчилик овозни олишга муваффақ бўлди. Якшанба куни Монголияда барча даражадаги халқ ҳуралига ўтказилган сайловнинг битта сайлов округи дастлабки якунлари ана шундай.

22 июль куни бўлиб ўтган сайловнинг дастлабки даври якунларига кўра, ҳар бир округда депутатликка кўпи билан икки номзод қолган бўлса, 12-сайлов округида депутатлик мандати учун даъвогарлар орасида миллий тараққиёт партияси раҳбарларидан бири, ҳуқуқшунос Дашпунцагийн Ганболд энг кўп овоз олганлиги сабабли бу округга қизиқиш кучайган эди.

● **ПХЕНЬЯН.** Шимол билан Жануб ўртасида олий даражада музокара ўтказишнинг аниқ истиқболлари очилаётган бир пайтда Кореяни бирлаштириш муаммосига дахлдор бўлган давлатлар бу муаммони ҳал қилишга тўсқинлик қилмасликлари, балки кўмаклашишлари лозим — Корея Халқ Демократик Жумҳурияти ташқи ишлар вазирлиги вакилининг «Нодон синмун» рўзномасида эълон қилинган баёнотининг асосий ғояси ана шундай.

Бу мамлакатлар музокарага тайёргарликни оғизда табриклаб, шу билан бир пайтда музокараларни ўтказишга амалда тўсқинлик қиладиган ҳаракатлар қилмоқдалар, дейилади ҳужжатда. АҚШ Жанубий Корея маъмурларини КХДЖ билан мухолифликка ва қарама-қарши туришга даъват этиб, «Тим спирит» кенг миқёсли машқларини бундан буён ҳам ўтказишдан воз кечгани йўқ. КХДЖ ҳудудига зарба уришни машқ қилиш мақсадида ҳарбий ҳаво машқларини кучайтирмоқда, жанубда замонавий «Ф—18А» тайёраларини жойлаштирмоқда. Вашингтон КХДЖга давлат терроризмини тўхтатиш тўғрисидаги сохта талаблар билан мурожаат қилмоқда, шунингдек, қурол ишлатиш билан дўқ қилиб «Ядро кафолатлари тўғрисида битим»ни унга тиқиштирмоқда.

● **ИСЛОМОБОД.** Шаҳар маъмурларининг қарори билан Покистон пойтахтида фуқароларнинг беш кишидан ортиқ тўпланиши, намойишлар ва юришлар ўтказиш тақиқлаб қўйилди. Ассошиэйтед пресс ОФ Покистон ҳукумат ахборот агентлиги шу ҳақда хабар қилди. Тақиқлаш эълон қилинган пайтдан кучга киради.

● **НЬЮ-ЙОРК.** АҚШ армияси «олтин бўғма илон» операциясини бажаришга киришди. Бу операция Германия Федератив Жумҳуриятидаги Америка ҳарбий базаларидан асабларни фалаж қиладиган газ тўлдирилган тахминан юз мингта артиллерия снарядини олиб чиқиб кетишни ва уларни Тинч океандаги олис оролда йўқ қилиб ташлашни кўзда тутади. Ажал уруғини сочадиган юкнинг дастлабки туркуми ҳаво орқали Қўшма Штатларнинг ғарбий соҳилига келтирилди. У бу ердан денгиз орқали Гонолулудан 1325 километр жануби-ғарбдаги Жонстон оролига олиб борилиши керак.

***

Американинг Майами шаҳридаги округ суди Паnamанинг собиқ диктатори М. Норьеганинг шахсий банкирига айблов ҳукми чиқарди.

Эмжет Эвен ва у билан ҳамкорлик қилган беш нафар корчалон қорадори сотишдан тушган 32 миллион долларни ўзлаштиришда айбланади. Бундан ташқари улар ўзаро келишиб иш олиб борганликда айбланадилар. **(ТАСС)**

Ранг-баранг олам

НИШОНЛАНАДИГАН БАЙРАМЛАР

◆ **АМЕРИКАЛИКЛАР** Американинг Х. Колумб томонидан очилганлигининг 500 йиллигини нишонлашни 1992 йил сентябрда биринчи галдаги вазифа, деб ҳисоблашмоқда. Бундан ташқари Франция жумҳурияти ташкил топганига 200 йил тўлади. Келинг, бундай байрамларни санайверсак, сизларни зериктириб қўямиз. Шунинг учун антиқаларига ўтиб қўя қолсак. Хўп эшитинг: 1992 йилда шишаларга металл қопқоқлар ўйлаб топилганига бир аср бўлади.

1993 йилда эса сидирма «тугма»нинг 100 йиллик тўйи нишонланади. Шунингдек, америкалик ва франциялик олимлар томонидан СПИД вируси топилганлигининг 10 йиллиги (1993 йилда), дорихоналарда ҳомиладор бўлишдан сақлайдиган дорилар пайдо бўлганининг 30 йиллиги (1990 йилда), сигарет қутиларига чекишнинг зарари ҳақидаги изоҳнома ёзилганлигининг 30 йиллиги (1994 йилда) каби саналар сайёрамизда катта байрам сифатида нишонланади.

ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ, ОЗОН

◆ **ЯҚИНДА** даниялик олимлар нусха кўчирувчи ва кўп нусхада босувчи машиналарни текширишдан ўтказишди. Уларнинг фикрича, қурилма бир йил ишлагандан сўнг ўзидан озон газини ажратиб чиқара бошларкан. Бу эса ўз навбатида одамларга, айниқса, операторга ёмон таъсир қилиб, димоғини қичитади, бош оғриғини келтириб чиқаради, кўнгил айнитади, ўпка касалликларига мойилликни кучайтираркан. Шунинг учун табиблар бу қурилмаларни йўлакларга, катта хоналарга ўрнатишни ва хонани тез-тез шамоллатиб туришни тавсия этмоқдалар.

БИР ҚИШЛОҚДА 27 МИЛЛАТ

◆ **ЮГОСЛАВИЯНИНГ** Нови-Сад шаҳрига яқин бўлган кичик бир қишлоқда 27 миллат вакили аҳил яшамоқда.

У ерда серб, хорват, словенц, македон, черногорцлар билан бирга греклар, турклар, руминлар, венгерлар, немислар, чехлар, словаклар, поляклар ва бошқа миллат халқлари ҳаёт кечиришмоқда. Уларнинг ҳар бири ўзининг миллий урф-одатлари ва анъаналарига эга, бу нарса уларнинг бир-бирлари билан тинч ва дўстона яшашига халақит бераётгани йўқ, дейилади «Прага» (ЧСФЖ) жаридасида.

Хориждан хабарлар

Зебунисо РУСТАМОВА: «Шарқ қизларига ишонаман»

Тайёрамиз бу пойтахтдан у пойтахтгача бор-йўғи 40 минут парвоз қилар экан. Душанбе шаҳри тўғрисида кўп бор эшитгандим. Шаҳар билан яқиндан танишиш мақсадида пиёда унинг кенг кўчалари бўйлаб юра бошладим. Айни тушлик бўлишига қарамасдан одамлар гавжум. Ёзнинг саратони бу ерликлар учун унчалик кўринчли эмас. Ям-яшил либоси унга жуда ҳам ярашган. Февраль воқеаларидан қолган кўнгилсиз асоратлари унча сезмадисиз. Тўс-тўполон натижасида вайрон бўлган иморатлар деярли таъмирланган. Душанбенинг қоқ марказида Тожикистон ССР физкультура ва спорт Давлат қўмитаси жойлашган. Бу ерда бутун Шарқнинг ифтихори, камондан отиш бўйича бир неча бор жаҳон чемпиони Тожикистон ССР физкультура ва спорт Давлат қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Зебунисо Рустамова ишлайди.

Рустамованинг оддийгина хонаси. Унинг ўзи ҳам шунча юрт кезган, обрў-эътибор қозонган аёл бўлишига қарамасдан оддийгина. Инсон табиийлиги билан гўзал. Агар у қанча ўзига оро бериб, сиртдан гўзал туюлмасин, барибир гўзаллик юракдан бўлмаса не фойда. Собиқ жаҳон чемпионининг қалбан гўзаллигига ҳам у билан бўлган мусоҳабада яна бир бор амин бўлдик.

— Сиз тўғрингизда Шарқда эшитмаган, билмаган одамнинг ўзи йўқ десам, муболаға бўлмас. Ҳатто, «фанат»ларингизни Оврўпо, Америка минтақаларидан — бутун жаҳондан топса бўлади. Шунингдек қувончлики, узоқ Финляндияда адашингиз Эльвира Зебунисо Саари яшайди. У ҳали ёш. Келгусида сиздек камончи бўлмоқчи, сизнинг юртингиз учун тожик тилини ўрганаётган экан. Спортчи учун бундан ортиқ бахт борми?

— Катта спортга қандай кириб келгансиз?

— Оилангизда бирор спортчи бор эдими? — демоқчисиз. Йўқ. Оиламизда спортчи бўлмаса-да, унинг жону дилидан севувчилар кўп эди. Отам иқтисодчи, ҳар куни бадан тарбия машқларини канда қилмасди. Онам мактабда ўқитувчилик қиларди. Пневматик милтиқдан ёмон отмасди. Лекин спортчи десам хато бўлар.

Душанбедаги 18-ўрта мактабда таълим-тарбия кўрдим. Ана шу мактабда ажойиб инсон, меҳрибон мураббий, ўз ишининг жонкуяри жисмоний тарбия ўқитувчимиз Григорий Степанов ҳам хизмат қилган. Унинг ажойиб фазилатлари бири ҳар бир ишнинг кўнглини топа биларди. Ана шу топқирлиги сабабли у биз Шарқ қизларини ҳам жисмоний тарбия дарсига жалб қила билди. Аста-секин тортинчоқ қизлар ҳам мактаб спорт залларида пайдо бўлишди.

Ҳали-ҳали ҳам эсимдан чиқмайди. Ёшлигимда футболга «ўч» бўлиб, ўғил болаларга қўшилиб коптоқ тепардим. Охири амакимни мени камончилар секциясига олиб бордилар-ю, тинчиди. Бу пайтда мен 15 ёшда эдим. Камончилар тўгарагига ҳавас билан юрдим-у, лекин уни ташлаб кетдим. Машқлар жуда зерикарли туюларди. Менга қолса югурсам, сакрасам, зерикиш нималигини билмасам.

1970 йили мактабнинг битирув кечасидан бир нечта дугоналар қайтдик. Шаҳар боғининг ёнига етганимизда кўзимиз камончи қизларнинг машқ қилишаётганига тушди. Бир пайтлар ўзим ҳам шуғулланган эмасман-ми, яна эски «касалим қўзиди». Қизларга дилмалагини тўкиб солдим. Улар: «барибир ярим йилдан кейин ташлаб кетасан» деб юрагимга ғулғула солишди. Яна сафга қайтдим. Авваллига тренерим Виктор Герасимович Пряхиннинг кўзига қарай олмай юрдим. Кейинчалик тил топишиб кетдик. Машқларнинг тобига олгач, мени Бутуниттифоқ мусобақаларига ҳам қўйишди. 1972 йил қувончли бўлди. Шу йили бирданига «СССР спорт мастери», «Халқаро классдаги СССР спорт мастери» унвонларини олдим.

— Сиз ҳам ўқидингиз, ҳам мусобақаларга қатнашдингиз. Қийналиб қолмадингизми, бунинг устига касбингизни спортга алоқаси йўқ эди.

Зебунисо Сангиновна Рустамова, «СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери», камондан отиш бўйича бир бир неча бор мамлакат ва жаҳон чемпиони, СССР халқлари Спартакиадаси ва Олимпиада ўйинларининг совриндори.

— Пединститутга ўқишга кирдим. Олдинига жуда ноқулай аҳволда қолдим. Ҳамма негадир бошқача назарда қарашарди. Айниқса, ўқитувчилар: «Нега энди спортчи бизнинг институтда ўқийди, спортчилар учун жисмоний тарбия институти бор-ку» деб таъна қилишарди. Кейин эса шундай спортчи толибалари борлигидан фахрланиб юришди. Тожик тили ва адабиёти бўйича мутахассисман.

— Мамлакат ва халқаро майдонларда сиз 15 йилдан кўпроқ вақт мобайнида мусобақаларда қатнашиб, мухлислар олқишига сазовор бўлдингиз. Лекин спортда кўпроқ шуҳрат қозонган пайтингиз оналик даврингизга тўғри келади.

— 1974 йили илк бор жаҳон чемпиони бўлдим. 1975 йил бу унвонни яна қўла киритганимдан сўнг номим бутун жаҳонга тарқалди. Рўзнома ва мажаллаларда шундай тарғиб қилишдики, бу албатта мени яна ҳам ўз устимда шуғулланишга мажбур этди. Мусобақаларда рақибларим олдида ўзимни «ноқулай» сезадиган бўлиб қолдим. Кетма-кет ғалабалар қозонавердим. 1977 йили турмушга чиқдим. Матбуотчилар яна югуриб қолишди. Уларнинг берадиган саволи бир хил эди: «Катта спорт билан хайрлашасизми?» Ўйлашдики, Шарқда эр оилада ягона ҳоким. Ҳеч бир эр аёлини ўзидан баланд қўйиб, бошқа юртларга узоқ сафарда бўлишига рухсат бермайди. Турмуш ўртоғим эса, нафақат менга рухсат берди, балки ёрдамлашди ҳам. Ўзлари эса техникумда жисмоний тарбиядан дарс берадилар.

Кутилмаганда мен яна жаҳон голиблигининг шоҳсупасига кўтарилдим. Ўғлим Диловар туғилгандан кейин СССР халқлари ёзги Спартакиадасида ғолиб (1979 йил) бўлдим. 1980 йил Москва олимпиадасидан совриндор бўлиб қайтдим. 1986 йили эса катта спортни тарк этдим...

— Зебунисо Сангиновна, сиз ҳозиргача бизнинг Шарқда спорт оламида ажойиб натижаларга эришган ягона хотин-қизлардан бирисиз. Сиз нафақат тожик халқининг, балким бутун Шўро Шарқининг севимли қизисиз. Инсон ҳаёти ўзгача. У ҳар доим нимагадир интилиб яшайди. Севган одамига эргашади. Каспаров шахмат бўйича жаҳон чемпиони бўлгач, Озарбайжонда шахматга қизиқиш янада кучайиб кетди. Сиз жаҳон майдонларида кетма-кет ғалаба қозонаверганингиздан кейин маълум миқдорда қизларимизда спортга нисбатан ҳавас уйғотдингиз. Лекин бу ҳаваслар ҳозирча ўз мевасини бермаяпти. Қандай қилсак, қизларимиздан кўпроқ чемпионлар етишиб чиқади деб ўйлайсиз?

— Аввалам бор шогирдларим тўғрисида. Улар орасида ўнлаб «СССР спорт мастери» унвонига сазовор бўлганлари бор. Кўпчилиги тожик, ўзбек қизлари. Шулар жумласига синглим Нуринисо ҳам киради. Аёлларимиз орасидан чемпионлар чиқмаётганлигига келсак, улар олдида ҳозир икки йўл бор, РЎЗҒОР ё СПОРТ. Сўзсиз, кўпчилик аёллар биринчи йўлни танлашга мажбур бўлаяпти. Аёлларимиз «озод» бўлиб янги ҳаётга қадам қўйганларидан кейин эркаклар уларга давлат ва корхона, бепоён дала, ферма ишларини қўшқўллаб топширдилар. Бунинг устига бозор, савдо, кундалик узоқ навбатда туришлар, эрнинг кўнглини овлаш, бола тарбияси, тўй-маъракага бориш каби энг масъулиятли, оғир ишлар аёлнинг бўйнига юклатилган. Юқоридаги ишлардан қисман озод бўлган аёлгина спортчи бўлиши мумкин. Мен ҳиммати баланд, шавкатли эрларимиздан «аёлга ёрдам беринг, у ҳам саломатлигини тикласин, майли спортчи бўлмаса ҳам инсоннинг чиройини кўз-кўз қилувчи бадан тарбия билан шуғулланишига имконият яратиб беринг» деб илтимос қилардим. Шарқ қизларидан эса кўнглим тинч. Нодира, Увайсий, Маҳзува, Зебунисолари бор қизларимизнинг бир кунмас, бир куни ўз Чебурдандзе, Сабатинилари ҳам етишиб чиқишига имоним комил.

— Аёл кишининг раҳбарлик ишларида ишлаши оила, бола тарбиясига салбий таъсир кўрсатмайдими?

— Аёл кишидан раҳбар чиқиши камдан-кам ҳодиса. Агар аёлнинг ёши 30 дан ошган бўлса, ундан яхши раҳбар чиқади. Агар ундан паст бўлса, уни на яхши она, на яхши раҳбар деб оламиз. Оиладаги болаларга қараша деярли вақти бўлмайди. Ишда эса кўнгли болаларида бўлади. Мен аёлларни раҳбарлик лавозимига 35 ёшдан кейин қўйиш керак деб ўйлайман. Бу ёшга келиб унинг болалари бироз улғайиб, кўнгли хотиржам бўларди. Умуман олганда, аёлларнинг иш соатларини 5 соатга тушириш керак. Болага қараш учун ҳам вақт бўлиши керак-да. Мамлакатимизда йилдан-йилга ўсиб бораётган ёмон иллатларнинг сабабини бола тарбиясига эътибор йўқлигидан, деб, биламан. Айтайлик, бола мактабдан уйига келади. Уйда зериккандан кейин кўчага чиқиб кетади. Кўчада эса ҳар хил одам бор. Яхшига эргашса жон устига. Ёмонга қўшилса-чи? Ишимга келсак нолимайман. Оиламдагилар ҳамиша ёрдамлашиб туришади. Катта ўғлим Диловар 9 ёшда. Кашшофлар лагерида дам олаяпти. Кичкинам Дилшод эса ҳадемай учга тўлади. Кундузи боғчада, кейин эса менинг ихтиёримда.

БИЗНИНГ ИЗОҲ. Зебунисо Сангиновна меҳнат таътилида бўлишига қарамасдан ишлаб юрган экан. Билишимча, шу кунларда жисмоний тарбия ва спорт қўмитасидагилар учун айни мавсум. Ҳали ўқувчиларни Ужгородга — Бутуниттифоқ мактаб ўқувчиларининг спартакиадасига юбориш керак, ҳали спортчиларни халқаро мусобақаларга тайёрлаш зарур. Хуллас иш кўп. Бош қашишга вақт йўқ.

— Ўтган йили душанбеликлар ишонч билдиришиб, сизнинг номзодингизни СССР халқ депутатлигига кўрсатишганди. Худди шу музофотдан Халқ депутатлари Душанбе шаҳар ижроия қўмитасининг раиси Жамшид Хилолович Каримовнинг номзоди ҳам кўрсатилганди. Негадир сиз ўз номзодингизни қайтиб олдингиз? Депутат бўлганингизда балки Тожикистон спортини ривожлантиришга яна ҳам кўпроқ ёрдамлашармидингиз?

— Кўплар ҳанузгача «сизга юқоридан тазйиқ бўлган» дейишмоқда. Асло ундай эмас. Мендан ҳам кўпроқ халққа ёрдами тегиши мумкин бўлган одамнинг борлиги учун номзодимни қайтиб олдим. Депутат бўлиш одамдан кўп нарсани талаб қилади. Айниқса, иқтисодни чуқур билиш керак. Жамшид Хилолович эса жумҳуриятимиздаги кучли иқтисодчиларнинг бири. Спортга қайтсак, шу лавозимда ишлаб туриб ҳам кўпроқ ёрдам беришим мумкин. Мақтаниш эмас, ҳозир айни менинг ташаббусим билан камончилар учун ҳар томонлама қулайликка эга бўлган спорт кошонаси қурилияпти. Унинг лойиҳасини италияликлар чизиб беришди. Кошона битиб ишга тушиб кетса, келиб кўрасиз чемпионларни.

— Ўзбекистонимиздан кўплаб яхши спортчилар чиққан ва чиқмоқда. Бу бизнинг учун қувонарли албатта. Лекин яна бир нарсани айтмоқчи эдим. Кўпгина иқтидорли спортчилар энди «ўзга кирганида» бошқа жумҳуриятлар шарафини ҳимоя қилишга кетиб қолишяпти. Тожикистонда ҳам шунга ўхшаш ҳоллар бўладими?

— Тожикистонимиз кичкинагина жумҳурият, шундай бўлса ҳам дунёга танилган спортчиларимиз бор. Ўзбекистонда — спортчилар орасида бўладиган қингайишлар бизнинг жумҳуриятимизни ҳам четлаб ўтгани йўқ. Футбол ўйинини олайлик, Чередник, Ширинбеков, Саричевлар олий лигада бошқа жумҳуриятларда ўйнашмоқда. Қиличбозлар ака-ука Исмоиловлар Москвада, беш кураш бўйича олимпиада чемпиони Старистин ҳам, афсуски, ҳозир бошқа жойда. Тўғри, спортчининг қаерда ўйнаши унинг ўз хоҳиши. Балким бизда улар учун етарли «шароит» йўқдир. Яшириб ўтирмай, жумҳуриятимизда ёпиқ теннис саройидан бошқа мақтагулик спорт кошонамиз йўқ. Бу борада олдимизда бажарилиши керак бўлган талайгина ишлар турибди.

— Ўзбекистондан спортчи дўстларингиз борми?

— Ўзбекистон, хусусан Тошкент мен учун худди иккинчи она юртим. Ҳатто бир пайтлари мени Тошкентга таклиф ҳам қилишган. Тошкентда жуда кўп бўлганман. Халқаро мусобақаларга тайёрланиш учун у ерга кўп йиғилардик. Наталья Бутузова, Ольга Роговалар билан шу ерда дўстлашганмиз.

Эркин Каримов, Руфат Рисқиев, Эркин Шагаевлар билан яхши танишман. Умуман, ўзбек спортчиларига ҳурматим баланд.

— «Ёш ленинчи» рўзномаси тўғрисида ҳеч эшитганмисиз?

— Рўзномангиз тўғрисида эшитганман. Уни анча илғор деб, мақташади. Оиламиздагиларнинг Ўзбекистон ва у билан боғлиқ воқеаларга қизиқиши катта. Турмуш ўртоғим ўзбекча рўзнома ва мажаллалар билан танишиб боради. Ўзбекистон ойнаи жаҳонидаги кўрсатувларни тез-тез кўриб турамиз.

— Зебунисо Сангиновна, сизга мазмунли суҳбатингиз учун муштарийларимиз номидан миннатдорчилик билдираман.

— Раҳмат.

Суҳбатдош «Ёш ленинчи» махсус мухбири Мирза АБДУЛЛА.
Тошкент — Душанбе — Тошкент.

1990 йил, июль.

Эгалари ўзгарди

НУКУСДАГИ 166-қурилиш трестига қарашли профилакторийнинг эгалари ҳам, иш соҳаси ҳам бир вақтнинг ўзида ўзгарди. Шу ташкилотга қарашли бўлган 100 ўринли бинони мухтор жумҳурият Соғлиқни сақлаш вазирлиги сотиб олди.

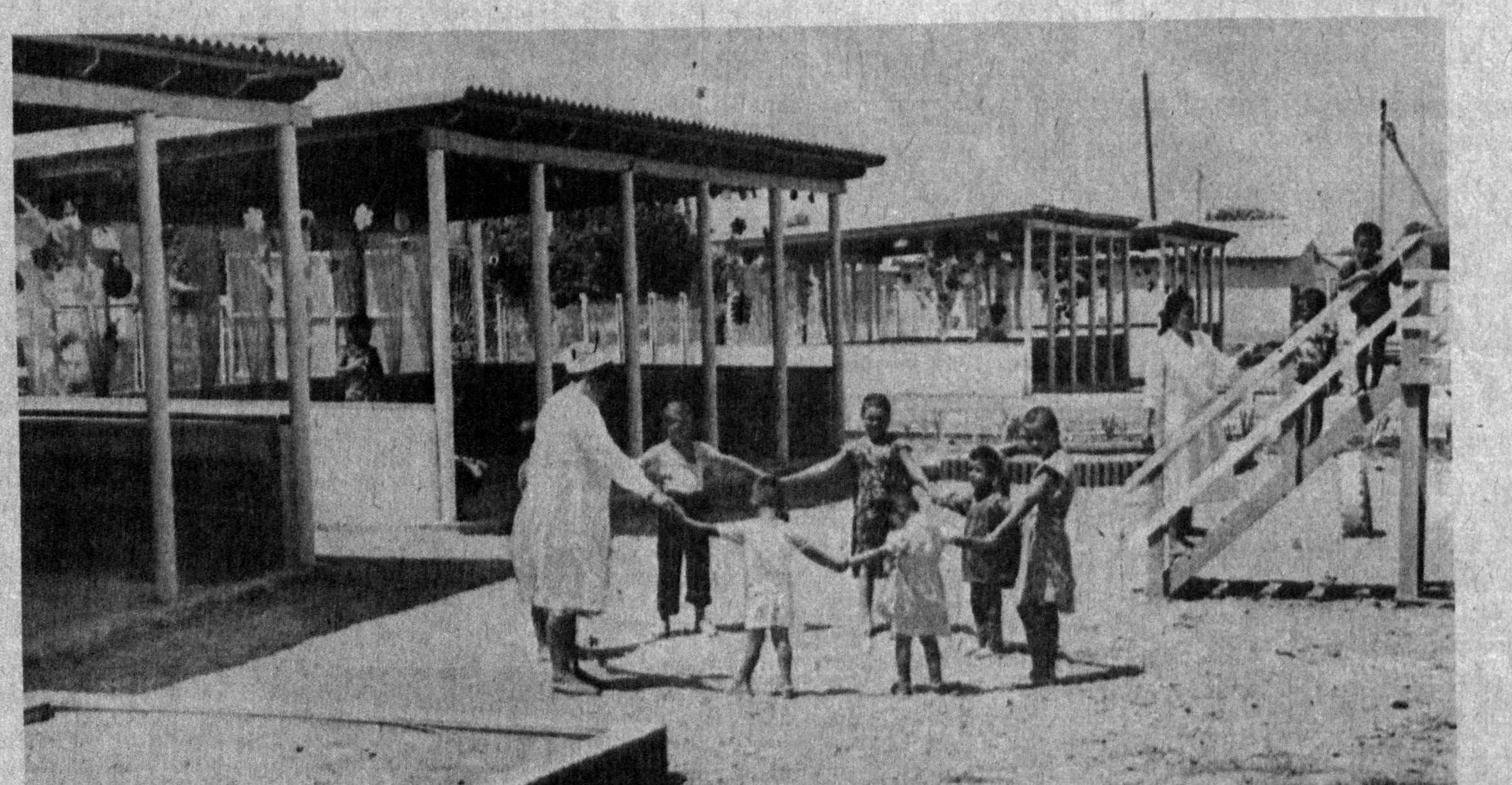
Бу ерда турли хил даволаш хизмати кўрсатишдан ташқари ўрта малакали табобат ходимлари ва доришунослар малакасини ошириш тиббиёт билим юртини жойлаштириш мўлжалланмоқда.

Бинони сотиш — осон иш эмас. Мазкур олди-сотдини икки босқичда амалга ошириш мўлжалланаяпти. Профилакторийнинг собиқ эгалари унинг нархини роппа-роса бир миллион сўм деб белгиладилар. Лекин табобат муассасаси балансдан чиқарилгандан кейин ҳам қурувчилар бу ерда даволаниш имкониятидан маҳрум бўлмайдилар — қурилиш трестининг бирлашган касаба уюшмаси орқали уларга ҳар йили 25 тагача йўлланма берилади.

Конкурсдан кейин...

БУЗ маданият саройида энг яхши шафқат ҳамшираси конкурси ўтказилди. Вилоят комсомол қўмитасининг ходимлари, вилоят ва ноҳия касаба уюшмалари қўмиталарининг фаоллари унинг ташаббускорлари бўлишди. Ноҳия марказий касалхонаси реанимация бўлимининг ҳамшираси Зарифа Қодирова конкурсда ғолиб чиқди. Вилоят комсомол қўмитаси уни Болгарияга саёҳатга бориши учун бепул йўлланма билан мукофотлади.

(ЎзТАГ мухбири).

«Ҳамма яхши нарсалар — болаларга!»
деб жар солдик.
Аслидачи?
Келажагимиз тўғрисида
бундоқ яхшироқ ҳам
ўйламадик.
Халқимизда
бир яхши гап бор:
«Ҳеч бўлмагандан
кеч бўлгани яхши».
Иштихон ноҳиясининг
«Правда» жамоа хўжалигида
яшаётган болалар
кеч бўлса-да,
қурувчилардан
ажойиб совға олишди.
Энди улар
хўжалик марказида
жойлашган
140 ўринли янги боғчада
маза қилиб дам оладилар.

Тўлқин ДАВЛАТОВ суратга олган.

ТВ

2 АВГУСТ—ПАЙШАНБА

● ЎзТВ-I

11.30 «Арсеньевда ишлар қалай?». Телефильм. 12.00 Такрорий фильмлар экрани. «Қалбим фазода». Бадиий фильм.

* * *

17.30 Кўрсатувлар тартиби. 17.35 Янгиликлар. 17.40 «Қайта қуриш бошланғич таълим».

Қувноқ ўтсин таътиллар

18.15 «Менинг филим бўл». Мультфильм. 18.30 «Болалигим гулбаҳор». Концерт. 19.00 «Эл дастурхонига». 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 «Алифбо сабоқлари». 20.20 Тижорат хабарлари. 20.30 Москва. «Вақт» 21.00 «Наволар оғушида». «Баҳор» ансамблининг яккахонлари Гулнора Низомова ва Эркин Рўзиматов. 21.40 Табиат мавжудотлари». Телефильм. 22.00 «Ахборот». 22.20 «Эртага — премьера». Кинокўрсатув. 23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ-II

18.05 «Тунги Эрмитаж». Телефильм. 18.15 «Кўксерик». Бадиий фильм («Қозоқфильм»). 19.45 «Тошкент студияси кўрсатади. «Оқ йўл!» (рус тилида).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

20.30 Москва. «Вақт» 21.00 Мусиқий кўрсатув. 21.40 «Бани одам аъзои якдигаранд...». 22.00 «Ахбор». 22.20 «Ҳаёти деҳот». Тележурнал. 23.00 «Лариса Долина куйлайди». Фильм-концерт.

● МТ-I

6.00 «120 минут». 8.05 «Ғаройиб Коста-Рика» Хроникал-ҳужжатли фильм. 9.20 «Графиня Козель». Телевизион бадиий фильм. Ю. Крашевскийнинг шу номли романи асосида. 1-серия (ГДР телевидениеси). Премьера. 10.50 Болалар соати (инглиз тили дарси билан). 11.50 Коллаж (реклама, ахборот, эълонлар). 12.00 «Вақт».

* * *

15.30 «Курорт шаҳарча». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.55 «Ғаройиб ўрмон». Мультфильм (Югославия—АҚШ). 17.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.00 «Вақт». 18.30 Новосибирск-даги Академ шаҳарчада фольклор фестивали. Новосибирскдан кўрсатилади. 19.10 «Графиня Козель». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. Премьера. 20.30 «Вақт». 21.00 Яхши ният ўйинлари. Сувга сакраш. Бокс. Ярим финал. АҚШдан кўрсатилади. 23.30 «Кўк конверт». Солдат қўшиқлари фестивали. 00.30 «ТСН».

● МТ-II

8.00 Эрталабки бадан тарбия машқлари. 8.15 Болалар учун фильм. «Типратиканлар жанги». 3-серия. 9.20 Ашхобод шаҳар скрипкачилар ансамблининг концерти. 9.50 Ҳужжатли фильмлар премьераси: «Кун фақат кечга бориб яхши бўлади» («Пермь-телефильм»). «Дуэль ҳақидаги иш» («ЦНФ»). 10.35 Ритмик гимнастика. 11.05 Такрорий телефильмлар сеанси «Жарроҳ Мишкиннинг кунлари». 3-серия.

* * *

17.15 Яхши ният ўйинлари. Волейбол. Эркаклар. СССР — Франция терма командалари. АҚШдан кўрсатилади.

18.55 «Қўшиқ инсон билан қолади». «Меҳрибонлик» (А. Пахмутова, Н. Добронравов). 19.50 Яхши ният ўйинлари. Баскетбол. Хотин-қизлар. СССР — АҚШ терма командалари. АҚШдан кўрсатилади. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Сомса». Мультфильм. 20.45 «Келажак транспорти». Эшак ҳақида ҳужжатли фильм премьераси («ЛНФ»). 21.00 Фольклор ансамблининг концерти (Нигерия). 21.30 «Учрашув жойини ўзгартириб бўлмайди». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия.

Муҳаррир Жаббор РАЗЗОҚОВ.

«Ёш ленинчи»
«Молодой ленинец» орган ЦК ЛКСМ Узбекистана
Издается на узбекском языке.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32-УЙ.
ТЕЛЕФОНЛАР:
ҚАБУЛХОНА — 32-56-58
ХАТЛАР БЎЛИМИ — 32-54-65.
513500 НУСХАДА ЧОП ЭТИЛАДИ.
ИНДЕКС: 64607.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Д. — 23512.